

Hoitoon hakeutuminen

09.02.2021

Sisällysluettelo

1	Etuusohje	1
1.1	Asiakkaan kokonaistilanne	1
1.2	Oikeus ja edellytykset	2
1.2.1	Ennakkoluvallinen hoitoon hakeutuminen	2
1.2.1.1	Suomesta ulkomaille hoitoon ennakkoluvalla	3
1.2.1.1.1	Suomessa asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely	5
1.2.1.1.1.1	Julkisen terveydenhuollon lausunto	10
1.2.1.1.1.2	Ulkomailla asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely	11
1.2.1.1.1.3	Ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien kustannusten korvaaminen	17
1.2.1.1.1.3.1	Matka- ja oleskelukustannusten korvaaminen	18
1.2.1.1.1.3.2	Ennakkoluvalla annetun hoidon kustannusten korvaaminen	22
1.2.1.1.1.4	Luvan hakeminen jälkikäteen	28
1.2.1.2	Ulkomailta Suomeen hoitoon ennakkoluvalla	30
1.2.2	Omatoiminen hoitoon hakeutuminen	32
1.2.2.1	Suomesta ulkomaille hoitoon omatoimisesti	32
1.2.2.2	Ulkomailta Suomeen hoitoon omatoimisesti	33
1.3	Ennakkoluvan hakeminen	34
1.3.1	Vireilletulo	36
1.3.1.1	Lähehtäjän vastuu	38
1.3.1.2	Asiakirjan siirto	38
1.3.2	Kuka voi hakea etuutta?	38
1.3.2.1	Henkilö itse	38
1.3.2.2	Edunvalvoja	39
1.3.2.3	Edunvalvontavaltuutettu	39
1.3.2.4	Asiamies eli valtuutettu	40
1.3.2.5	Lähiomainen tai muu henkilö	40
1.3.2.6	Kunta	41
1.3.3	Lisäselvitysten pyytäminen	41
1.4	Ennakkolupaa koskevan hakemuksen ratkaiseminen	43
1.4.1	Käsittelypaikka	44
1.4.1.1	Käsittelypaikka hoitoon hakeutumiseen liittyvissä etuuksissa	46
1.4.2	Esteellisyydestä	47
1.4.2.1	Käsittely- ja ratkaisukiello	47
1.4.2.2	Esteellisyyden toteaminen	47
1.4.3	Kuuleminen	47
1.4.3.1	Milloin asiakasta on kuultava?	47
1.4.3.2	Miten kuullaan?	47
1.4.3.3	Kuuleminen ennakkolupa-asiassa	47
1.4.4	Päätöksen antaminen	49
1.4.4.1	Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella	50
1.5	Päätöksen oikaisu ja poistaminen	54

1.6 Muutoksenhaku	54
1.6.1 Ennakkoluvallisen hoitoon hakeutumisen muutoksenhaku	54

1 Etuusohje

Etuusohje on toimintaohje, jota käytetään apuna etuuksien ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Kelan sisäiseen käyttöön. Ohjeen pdf-tiedosto muodostuu automaattisesti Kelan intranetissä olevan etuusohjeen verkkosivuista.

Pdf-muotoisesta etuusohjeesta puuttuvat kaikille ohjeille sisällöltään samanlaiset ohjeet

- päätöksen oikaisu ja poistaminen
- takaisinperintä
- muutoksenhaku.

Näistä on tehty omat pdf-ohjeet.

1.1 Asiakkaan kokonaistilanne

Etuuksien ratkaisutyön pohjana on kaikille etuuksille yhteinen ratkaisutyön malli. Ratkaisutyön malli kuvaa tekemisen tapaa, jolla ratkaisutyö etenee sujuvasti, systemaattisesti ja asiakaslähtöisesti.

Ratkaisutyön mallia tulee hyödyntää ja asiakkaan kokonaistilanne huomioida myös ennakkoluvallisen hoitoon hakeutumisen ratkaisutyössä.

Kun käsittelet asiakkaan ennakkolupahakemusta, sinun tulee aina ensimmäiseksi kartoittaa asiakkaan kokonaistilanne. Asiakkaalla saattaa olla tarve myös muihin etuuksiin.

Selvitä asiakkaasta Kelassa jo oleva tieto

- tarkastele kokonaistilannetta laaja-alaisesti eri näkökulmista: asuminen, perhe, tulot, terveys
- arvioi lisätiedon tarve ja ole tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen
 - valmistaudu puheluun asiakkaalle siten, että voit puhelun aikana pyytää tarvittaessa lisätietoja myös muihin asiakkaalla vireillä oleviin etuuksiin
- huomioi mahdollinen oikeus / vaikutus muuhun etuuteen

Hahmota asiakkaan kokonaistilanne:

- Tutustu asiakkaan tilanteeseen Oiwan koostenäytöllä
 - Katso asiakkaan palvelutiedot (vihreä puhekupla)
- Tarkista asiakkaan mahdollista hoito-oikeutta koskevat tiedot Onnissa, mahdolliset muut etuustiedot sekä vireillä olevat että ratkaistut hakemukset. Kiinnitä huomiota ennakkolupahakemuksen ratkaisemisen toimivallan näkökulmasta erityisesti:
 - vakuuttamistietoihin
 - onko asiakas Suomessa vakuutettu vai ei
 - missä asiakkaan katsotaan asuvan
 - onko viitteitä siitä, että asiakkaan tilanne olisi muuttunut
 - Onnissa mahdollisesti oleviin hoito-oikeustietoihin
 - mikä maa vastaa asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista

Tee asiakkaan tämänhetkisestä tilanteesta itsellesi kokonaisnäkemys yllä kerrottujen tietojen sekä sinulla nyt käsiteltävänä olevan työn asiakirjojen perusteella.

Jos havaitset kokonaistilanteen kartoittamisessa, että asiakkaalla on useita tai isoja ongelmia terveydessä, elämänhallinnassa tai toimeentulossa, hän voi hyötyä moniammatillisesta palvelusta.

Lue lisää

Moniammatillinen palvelu

1.2 Oikeus ja edellytykset

Hoitoon hakeutumisella tarkoitetaan tilannetta, jossa asiakas matkustaa asuinmaastaan toiseen maahan tarkoituksenaan käyttää terveydenhuoltopalveluita.

EU-sosiaaliturvalainsäädäntöä soveltavien valtioiden välillä voi hakeutua hoitoon

- **ennakkoluvalla** (lomake S2 tai E 112) tai
- **omatoimisesti ilman ennakkolupaa**

Asiakkaan oikeudesta hakeutua hoitoon ennakkoluvalla toiseen EU- tai Eta-maahan tai Sveitsiin säädetään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetuilla EU-asetuksilla 883/2004 (20 artikla) ja 987/2009 (26 artikla). Suomessa ennakkoluvallisesta hoitoon hakeutumisesta säädetään laissa rajat ylittävästä terveydenhuollosta (13 ja 14 §). Yhdistyneeseen kuningaskuntaan voi myös hakeutua hoitoon ennakkoluvalla ja siitä on säädetty EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä solmitussa yhteistyö- ja kauppasopimuksessa.

Asiakkaan oikeutta hakeutua hoitoon toiseen EU-maahan sairaanhoitokustannuksista vastuussa olevan maan kustannuksella on vahvistettu potilasdirektiivillä (2011/24/EU). Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ei voi hakeutua omatoimisesti hoitoon. Potilasdirektiivin lähtökohtana on asiakkaan vapaa oikeus hakeutua hoitoon mihin tahansa EU-alueella sekä oikeus saada aiheutuneista hoitokustannuksista samansuuruinen korvaus kuin mitä vastaavasta hoidosta olisi maksettu korvausta, jos hoito olisi annettu asiakkaan kotimaassa. Potilasdirektiivi on toimeenpantu Suomessa lailla rajat ylittävästä terveydenhuollosta.

1.2.1 Ennakkoluvallinen hoitoon hakeutuminen

Asiakas voi hakea asuinmaaltaan EU-asetuksen 883/2004 mukaista lupaa (ns. ennakkolupa) hakeutua hoitoon toiseen EU- tai Eta-maahan, Sveitsiin tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Ennakkolupaa ei voi saada EU-sosiaaliturvalainsäädäntöä soveltavien maiden ulkopuolella annettavaan hoitoon.

Ennakkolupa myönnetään lomakkeella S2 tai E 112. Asiakkaalla on oikeus saada ennakkoluvalla myönnettyt hoitoetuedet samojen käytäntöjen mukaisesti ja samaan hintaan kuin hoitoa antavassa maassa asuvat henkilöt saavat. Hoitoa antava maa antaa hoidon oman lainsäädäntönsä mukaisesti, joten ennakkoluvan saanut asiakas ei voi esimerkiksi vaatia saada hoitoa samojen käytäntöjen mukaisesti kuin kotimaassaan.

Asiakas maksaa hoidosta hoitoa antavassa maassa perittävän asiakasmaksun. Ennakkoluvan myöntänyt maa vastaa asiakkaalle annetun hoidon todellisista kustannuksista. Asiakas voi saada luvan myöntäneeltä maalta korvauksia hoitoon hakeutumiseen erottamattomasti liittyvistä matka- ja oleskelukustannuksista, jos luvan myöntäneen maan lainsäädännössä on näin säädetty. Myös saattajan matka- ja oleskelukustannuksista voi saada korvausta.

Asiakkaalle on myönnettävä ennakkolupa hoitoon hakeutumista varten, jos

- kyseinen hoito kuuluu asiakkaan asuinmaan lainsäädännössä säädettyihin etuuksiin ja
- asuinmaa ei pysty järjestämään asiakkaalle samaa tai vastaavaa hoitoa lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa, kun huomioidaan asiakkaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku

Ennakkolupaa ei tarvitse myöntää, jos

- kyseinen hoito ei kuulu asuinmaan lainsäädännössä säädettyihin etuuksiin tai
- asuinmaa pystyy järjestämään asiakkaalle saman tai vastaavan hoidon lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa, kun huomioidaan asiakkaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku

Ennakkolupa voidaan myöntää myös näytteiden (esim. kudosten, solujen jne.) tutkimista varten. Tällöin asiakas ei välttämättä itse matkusta maahan, jossa tutkimus suoritetaan, vaan näytteet toimitetaan maiden terveydenhuollon yksiköiden välillä postitse tai muilla lähetystavoilla.

Kun asiakkaan sairaanhoitokustannukset kuuluvat jonkin muun EU-lainsäädäntöä soveltavan maan kuin asiakkaan asuinmaan vastuulle, asuinmaa ratkaisee lupahakemuksen, jos se laskuttaa¹ hoitoetuedet kustannusvastuuvaltiolta kiinteämääräisten summien mukaan. Jos asuinmaa laskuttaa¹ asiakkaalle annettujen hoitoetuedien kustannukset todellisten kustannusten mukaan, kustannusvastuuvaltio on toimivaltainen ratkaisemaan ennakkolupahakemuksen. Asuinmaan tulee tällöin toimittaa kustannusvastuuvaltiolle asiakkaan hakemus sekä todistus siitä, täyttyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytykset asiakkaan asuinmaassa. Kustannusvastuuvaltio ratkaisee hakemuksen asuinmaan toimittaman todistuksen perusteella. EU-asetuksen mukaan kustannusvastuuvaltio voi kieltäytyä luvan myöntämisestä ainoastaan silloin, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty asuinmaassa, tai jos kustannusvastuuvaltio pystyy itse antamaan kyseisen hoidon asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa.

¹tai laskuttaisi, jos laskuttamisesta ei olisi luovuttu maiden välillä

1.2.1.1 Suomesta ulkomaille hoitoon ennakkoluvalla

Suomessa Kela tekee päätöksen luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella toisessa EU- tai Eta-maassa, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa (myöhemmin ennakkolupa).

Kela ratkaisee hakemuksen

Kela on toimivaltainen ratkaisemaan ennakkolupahakemuksen, kun lupaa hakee

1. Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle
2. toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle, ja jonka asuinmaa laskuttaa¹ asiakkaalle antamiensa hoitoetuedien kustannukset Suomelta todellisina kustannuksina

Kela ratkaisee Suomessa asuvan asiakkaan lupahakemuksen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella. Kela pyytää hakemuksen ratkaisemista varten lausunnon julkiselta terveydenhuollolta. Laki rajat ylittävistä terveydenhuollosta velvoittaa julkista terveydenhuoltoa antamaan hakemukseen lausunnon.

Kela ratkaisee ulkomailla asuvan asiakkaan lupahakemuksen asuinmaan antaman todistuksen perusteella. Jos asuinmaa ei toimita todistusta, Kela pyytää hakemuksen ratkaisemista varten arviota tai lausuntoa Suomen julkiselta terveydenhuollolta.

Kelan myöntämän ennakkoluvan merkitys

Kun Kela myöntää asiakkaalle ennakkoluvan, hänellä on oikeus saada ennakkoluvan perusteella myönnettyt hoitoetuedet hoitoa antavan maan lainsäädännön ja hoitokäytäntöjen mukaisesti. Lisäksi asiakas voi hakea jälkikäteen Kelasta sairausvakuutuslain mukaista korvausta ennakkoluvallisesta hoitoon hakeutumisesta aiheutuneista matka- ja oleskelukustannuksista. Myös apteekista ostetuista lääkkeistä voi saada korvausta Kelasta.

Hoitoon hakeutuvan asiakkaan tulee itse selvittää, voiko EU-asetuksen 883/2004 mukaista ennakkolupamenettelyä käyttää siinä hoitopaikassa, johon asiakas on hakeutumassa hoitoon. Jokaisessa EU- ja Eta-maassa toimii rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste, joka antaa tietoa maansa tai alueensa terveydenhuollon palveluista ja niiden käyttämisestä.

- Maakohtaista tietoa terveyspalveluista on koottu Suomen rajat ylittävän terveydenhuollon ylläpitämään www.EU-terveydenhoito.fi –verkkopalveluun sivulle. Katso lisää EU-terveydenhoito.fi-sivuilta: www.eu-terveydenhoito.fi/yhteystiedot/yhteyspisteet-eu-ja-eta-maissa/
- Eri EU- ja Eta-maiden yhteyspisteiltä saa tietoa maan terveydenhuollosta ja hoidonantajista. Asiakasta voi ohjata tiedustelemaan hoitomahdollisuuksiaan kohdemaan yhteyspisteeltä. Yhteystiedot löytyvät sivulta: www.eu-terveydenhoito.fi/yhteystiedot/yhteyspisteet-eu-ja-eta-maissa/

Asiakkaan tulisi saada hoito paikallisen asiakasmaksun hinnalla hoitoa antavan maan lakisääteiseen järjestelmään kuuluvissa hoitopaikoissa tai sopimuksen tehneissä yksityisissä hoitopaikoissa. Jos asiakas joutuu Kelan myöntämästä ennakkoluvasta huolimatta maksamaan hoidon todelliset kustannukset itse, hän voi hakea niistä jälkikäteen korvausta Kelasta.

Suomi vastaa kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet Kelan myöntämän ennakkoluvan perusteella annetusta hoidosta. Hoitoa antanut maa laskuttaa hoidon järjestämisestä aiheutuneet todelliset kustannukset Kelalta valtioiden välisessä laskutuksessa. Kela laskuttaa kustannukset edelleen lupahakemukseen lausunnon antaneelta julkista terveydenhuoltoa ylläpitävältä kunnalta tai kuntayhtymältä. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoitokustannukset jäävät Suomen valtiolle.

Kela ei ratkaise hakemusta

Suomi laskuttaa¹ kaikkien EU-sosiaaliturvalainsäädäntöä soveltavan maan kustannusvastuulle kuuluvien asiakkaiden sairaanhoitokustannukset kustannusvastuuvaltiolta todellisten kustannusten mukaisesti. Näin ollen Kelalla ei ole toimivaltaa ratkaista hakemusta, kun lupaa hakee Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat toisen EU-sosiaaliturvalainsäädäntöä soveltava maan vastuulle. Kelan vastuulla on toimittaa kustannusvastuuvaltiolle todistus siitä, täyttyvätkö EU-asetuksen 883/2004 20.2 artiklan mukaiset ehdot luvan myöntämiselle Suomessa. Kustannusvastuuvaltio ratkaisee lupahakemuksen Suomen antaman todistuksen perusteella. Asiakas ei voi saada Kelasta korvausta ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvistä kustannuksista, vaan hänen tulee hakea korvausta ennakkoluvan myöntäneeltä maalta.

Huomautus

Suomi siirtyi 1.1.2018 todellisten kustannusten laskuttamiseen kaikkien muilta EU- ja Eta-mailta ja Sveitsiltä laskutettavien sairaanhoidon kustannusten osalta. Ennen tätä Suomi laskutti kiinteämääräisiä kustannuksia Suomessa asuvista toisen maan kustannusvastuulle kuuluvista eläkkeensaajista ja heidän perheenjäsenistään, sekä muualla vakuutetun Suomessa asuvista perheenjäsenistä. Suomi oli 31.12.2017 asti toimivaltainen ratkaisemaan näiden henkilöryhmien ennakkolupahakemukset.

Kelalla ei myöskään ole toimivaltaa ratkaista hakemusta, kun lupaa hakee toisessa EU- tai Eta-maassa, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle, ja asuinmaa laskuttaa¹ asiakkaan hoitoetuksien kustannukset Suomelta kiinteämääräisinä summina. Tällöin asiakkaan asuinmaa ratkaisee ennakkolupahakemuksen.

¹tai laskuttaisi, jos laskutuksesta ei olisi luovuttu maiden välillä

Lue lisää

[Suomessa asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely](#)

[Ulkomailla asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely](#)

[Ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien kustannusten korvaaminen](#)

1.2.1.1 Suomessa asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely

Suomessa asuvan asiakkaan ennakkolupahakemuksen käsittelyyn vaikuttaa se, vastaako Suomi asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista.

Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannuksista Suomi vastaa

Kela ratkaisee hakemuksen [julkisen terveydenhuollon lausunnon](#) perusteella, kun ennakkolupaa hakee Suomessa asuva ja vakuutettu asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset eivät kuulu toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin vastuulle.

Julkisella terveydenhuollolla on lain mukaan velvollisuus toimittaa Kelalle lausunto (Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta 13 § 2 momentti) Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Lausunto on Kelan päätöstä sitova:

1. Jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, Kela myöntää asiakkaalle luvan hakeutua hoitoon ulkomaille.
2. Jos julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä, Kela antaa hylkäävän päätöksen. Ennen hylkäävän päätöksen antamista Kelan on annettava asiakkaalle mahdollisuus esittää mielipide julkisen terveydenhuollon lausunnon (ks. [Kuuleminen ennakkolupa-asiassa](#)).
3. Jos julkinen terveydenhuolto ei toimita lausuntoa Kelaan määräaikaan mennessä, Kela myöntää asiakkaalle luvan saada hoitoa ulkomaille. Jos lausunto kuitenkin

saapuu Kelaan määräajan jälkeen, eikä Kela ole vielä ratkaissut asiaa, Kela ratkaisee asian lausunnon perusteella.

Julkinen terveydenhuolto voi toimittaa Kelaan puoltavan lausunnon ennakkoluvan myöntämistä varten, vaikka asiakas ei olisi toimittanut Kelaan hakemusta. Tämä on mahdollista esimerkiksi silloin, kun asiakas tarvitsee välittömästi hoitoa ennakkoluvalla toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä.

Voit ratkaista asian ja antaa asiakkaalle päätöksen ennakkoluvasta julkisen terveydenhuollon puoltavan lausunnon perusteella ilman asiakkaan hakemusta. Voit ratkaista asian ja antaa päätöksen myös silloin, kun lausunnon on antanut muu julkinen terveydenhuolto kuin asiakkaan kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto.

Huomautus

Ennakkolupa voidaan myöntää myös tilanteessa, jossa asiakkaan hoito edellyttää näytteiden (esim. kudosten, solujen jne.) toimittamista tutkittavaksi toiseen maahan. Näytteet voidaan toimittaa maiden terveydenhuollon yksiköiden välillä postitse tai muilla lähetystavoilla.

Tällaisissa tapauksissa tarve ennakkolupamenettelyn käyttöön ilmenee todennäköisesti suoraan julkisen terveydenhuollon toimijalta. Ennakkolupa näytteiden tutkimista varten ratkaistaan asiakkaan hoidosta vastaavan julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella samojen käytäntöjen mukaisesti kuin tilanteessa, jossa asiakas matkustaa toiseen maahan saamaan hoitoa.

Lausunnon pyytäminen julkiselta terveydenhuollolta

Pyydä hakemuksen ratkaisemista varten lausunto asiakkaan hoidosta vastuussa olevalta julkisen terveydenhuollon toimintayksiköltä kirjeellä IEV01. Toimita lausuntopyynnön liitteenä asiakkaan hakemus sekä sen liitteet.

Pääsääntöisesti asiakkaan hoidosta vastaa asiakkaan kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto. Pyydä lausunto

- asiakkaan kotikunnan mukaiselta sairaanhoitopiiriltä, kun asiakas hakee lupaa erikoissairaanhoidon piiriin kuuluvaan hoitoon
- asiakkaan kotikunnan perusterveydenhuollolta, kun asiakas hakee lupaa perusterveydenhuollon piiriin kuuluvaan hoitoon

Jos on epäselvää, kuuluko hoito erikoissairaanhoidon vai perusterveydenhuollon piiriin, voit kysyä asiaa Kelan asiantuntijalääkäriltä.

Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa eikä hoitosuhdetta Suomessa, pyydä lausunto

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä, kun asiakas hakee lupaa erikoissairaanhoidon piiriin kuuluvaan hoitoon
- Helsingin kaupungilta, kun asiakas hakee lupaa perusterveydenhuollon piiriin kuuluvaan hoitoon

Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa ja hän on ilmoittanut hakemuksessa (Kohta 5 Hoitosuhde Suomessa), että hänellä on hakemaansa hoitoon liittyen hoitosuhde Suomen julkisessa terveydenhuollossa, pyydä lausunto kyseessä olevalta julkisen terveydenhuollon yksiköltä.

Toimita lausuntopyyntö ja sen liitteet

- sairaanhoitopiirin kirjaamoon tai
- asiakkaan oman terveysaseman tai kotikunnan pääterveysaseman kirjaamoon tai postiosoitteeseen

Julkisen terveydenhuollon tulee toimittaa lausunto Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Lausuntopyyntö katsotaan vastaanotetuksi seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnön postittamisesta, joten pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lausunto Kelaan viimeistään pyynnön postituspäivää seuraavan 29. vuorokauden kuluessa. Voit pidentää määräaika lausunnonantajan sitä pyytäessä enintään kaksi viikkoa alkuperäisestä määräajasta.

Jos lausuntopyyntö on lähetetty Kelasta väärälle julkisen terveydenhuollon toimijalle (esim. perusterveydenhuollon sijaan erikoissairaanhoidon), lausunnon antamisen 21 vuorokauden määräaika alkaa kulua siitä päivästä, kun oikean tahon voidaan katsoa vastaanottaneen lausuntopyynnön. Julkinen terveydenhuolto voi omasta aloitteestaan siirtää lausuntopyynnön oikealle taholle tai palauttaa lausuntopyynnön Kelaan. Jos lausuntopyyntö palautuu Kelaan, koska sen vastaanottaja ei ole oikea taho antamaan lausuntoa, pyydä hakemukseen lausunto oikealta taholta. Anna lausunnon toimittamisen määräajaksi pyynnön postituspäivää seuraava 29. vuorokausi.

Hoidosta voi vastata muu kuin kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto

Kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto on voinut siirtää asiakkaan hoitovastuun toiselle taholle sen hoidon osalta, johon asiakas hakee ennakkolupaa. Tällainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ei tarjota asiakkaan kotikunnan mukaisessa julkisessa terveydenhuollossa, tai jos kyseinen hoito on Suomessa keskitetty tiettyyn yksikköön.

Kun asiakkaan hakemuksesta tai sen liitteenä olevista asiakirjoista käy ilmi, että vastuu asiakkaan hoidosta kuuluu muun kuin hänen kotikuntansa mukaisen julkisen terveydenhuollon vastuulle, pyydä lausunto siltä taholta, joka vastaa asiakkaan hoidosta.

Kun asiakkaan hakemuksesta tai sen liitteenä olevista asiakirjoista ei käy ilmi hoitovastuun siirtymistä, pyydä lausunto asiakkaan kotikunnan mukaiselta julkiselta terveydenhuollolta (tai jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa, Helsingin julkiselta terveydenhuollolta tai taholta, johon asiakas on ilmoittanut olevansa hoitosuhteessa). Jos julkinen terveydenhuolto ilmoittaa Kelalle hoitovastuun siirtymisestä, pyydä lausuntoa hoidosta vastaavalta taholta. Kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto voi myös suoraan siirtää lausunnon asiakkaan hoidosta vastaavalle taholle.

Jos hoidosta vastaava taho puoltaa luvan myöntämistä, voit ratkaista hakemuksen ilman kotikunnan mukaisen julkisen terveydenhuollon lausuntoa.

Jos hoidosta vastaava taho ei puolla luvan myöntämistä, pyydä lisäksi lausunto asiakkaan kotikunnan mukaiselta julkiselta terveydenhuollolta. Koska kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto vastaa lopulta asiakkaalle annetun hoidon kustannuksista, on sillä päätäväntäältä myöntää lupa, vaikka hoidosta vastaava taho ei puolla luvan myöntämistä. Jos kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä, anna asiakkaalle mahdollisuus antaa mielipiteensä molemmista lausunnoista samanaikaisesti.

Huomautus

Kotikunnan mukaiselta julkiselta terveydenhuollolta ei tarvitse pyytää uutta lausuntoa, jos siltä on jo saatu epäävä lausunto ennen hoidosta vastaavan tahon lausuntoa.

Kansallisen valinnanvapauden vaikutus lausunnon pyytämiseen

Asiakkaalla on Suomessa oikeus valita, missä julkisen terveydenhuollon yksikössä hän haluaa saada julkisen terveydenhuollon palveluja. Valinnanvapaus perustuu terveydenhuoltolain 47 ja 48 §:ään. Asiakas voi valita hoitopaikakseen myös muun kuin kotikuntansa mukaisen julkisen terveydenhuollon yksikön. Perusterveydenhuollon osalta asiakas voi valita samanaikaisesti vain yhden terveysaseman, jonka palveluja hän käyttää. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta. Erikoissairaanhoidon osalta asiakas tarvitsee lääkärin lähetteen haluamaansa hoitopaikkaan. Erikoissairaanhoidon osalta ei ole rajoitettu, että asiakkaan tulisi käyttää vain yhtä hoitopaikkaa samanaikaisesti.

Kun asiakas ilmoittaa hakemuksessaan vaihtaneensa hoitopaikkaansa kansallisten hoitopaikanvalintaa koskevien säännösten mukaisesti, pyydä lausunto siltä taholta, jonka asiakas ilmoittaa hoidosta vastaavaksi tahokseen.

Jos hoidosta vastaava taho ei puolla luvan myöntämistä, pyydä lisäksi lausunto asiakkaan kotikunnan mukaiselta julkiselta terveydenhuollolta. Koska kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto vastaa lopulta asiakkaalle annetun hoidon kustannuksista, on sillä päätäntävalta myöntää lupa, vaikka hoidosta vastaava taho ei puolla luvan myöntämistä. Jos kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuoltokaan ei puolla luvan myöntämistä, anna asiakkaalle mahdollisuus antaa mielipiteensä molemmista lausunnoista samanaikaisesti.

Kun asiakas ei ole ilmoittanut hoitopaikan vaihtamisesta, pyydä lausunto asiakkaan kotikunnan mukaiselta julkiselta terveydenhuollolta (tai jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa, Helsingin julkiselta terveydenhuollolta tai taholta, johon asiakas on ilmoittanut olevansa hoitosuhteessa).

Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannuksista vastaa toinen maa

Kelalla ei ole toimivaltaa antaa päätöstä ennakkoluvasta, kun lupaa hakee Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin vastuulle. Toimivalta on tällöin maalla, joka vastaa asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista. Kun tällaiseen henkilöryhmään kuuluva asiakas hakee Kelalta ennakkolupaa, Kelan on toimitettava hakemus viipymättä asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista vastuussa olevan maan sairausvakuutuslaitokselle. Samalla Kelan on toimitettava maalle todistus siitä, täytyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytykset asiakkaan asuinmaassa Suomessa. Kela pyytää julkiselta terveydenhuollolta lausunnon ennakkoluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arviointia varten.

Toimivaltainen maa tekee Kelan toimittaman tiedon perustella ratkaisun ennakkoluvan myöntämisestä. Toimivaltainen maa voi kieltäytyä luvan myöntämisestä, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty Suomessa, tai jos toimivaltainen maa pystyy antamaan asiakkaalle kyseisen hoidon lääketieteellisesti perusteltavissa olevan ajan kuluessa. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon asiakkaan terveydentila ja sairauden todennäköinen eteminen.

Huomautus

Kun Suomessa asuvan asiakkaan hoito-oikeus on ratkaistu Onnissa ja Suomi ei ole toimivaltainen antamaan päätöstä asiakkaan ennakkolupahakemukseen, Onnissa on tieto "Suomen toimivaltaisuus hoitoon hakeutumisessa - Ei".

Tällaisia asiakkaita ovat esimerkiksi

- Suomessa asuvat eläkkeensaajat ja eläkkeensaajien perheenjäsenet, joiden sairaanhoidon kustannukset kuuluvat toisen EU-tai Eta-maan tai Sveitsin vastuulle
- Suomessa asuvat, toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä työskentelevät rajatyöntekijät
- Suomessa asuvat työntekijät, jotka työskentelevät toisen EU-tai Eta-maan tai Sveitsin maan lippua käyttävällä aluksella tai joiden työnantajan kotipaikka on toinen EU- tai Eta-maa tai Sveitsi
- toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä työskentelevän asiakkaan Suomessa asuvat ei-vakuutetut perheenjäsenet

Esimerkki

Giorgio asuu Suomessa, mutta Italia vastaa hänen sairaanhoitonsa kustannuksista eläkkeen maksamisen perusteella. Jos Giorgio hakee ennakkolupaa, Italia tekee päätöksen sen myöntämisestä.

Esimerkki

Veikko asuu Suomessa, mutta työskentelee rajatyöntekijänä Virossa. Suomi on rekisteröinyt Viron myöntämän E 106-lomakkeen. Jos Veikko hakee ennakkolupaa, Viro tekee päätöksen sen myöntämisestä.

Esimerkki

Maikki asuu Suomessa, mutta työskentelee Ruotsin lippua käyttävällä aluksella. Jos Maikki hakee ennakkolupaa, Ruotsi tekee päätöksen sen myöntämisestä.

Esimerkki

Tina opiskelee Suomessa. Slovakia on myöntänyt Tinalle hoito-oikeustodistuksen S1, koska Tinan puoliso Jaromir työskentelee Slovakiassa. Jos Tina hakee ennakkolupaa, Slovakia tekee päätöksen sen myöntämisestä.

Kun Suomessa asuva, toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin kustannusvastuulle kuuluva asiakas hakee Kelasta ennakkolupaa, pyydä asiakkaan kotikunnan mukaiselta sairaanhoitopiiriltä lausunto kirjeellä IEV10. Julkisen terveydenhuollon tulee arvioida lausunnossa:

- Onko hoito asiakkaan tapauksessa lääketieteellisesti perusteltua?
- Kuuluuko haettu hoito Suomessa julkisen terveydenhuollon palveluvalikoimaan?
- Pystyykö julkinen terveydenhuolto antamaan saman tai vastaavan hoidon asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa?

Julkisen terveydenhuollon tulee toimittaa lausunto Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Lausuntopyyntö katsotaan vastaanotetuksi seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnön postittamisesta, joten pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lausunto Kelaan viimeistään pyynnön postituspäivää seuraavan 29. vuorokauden kuluessa.

Jos julkinen terveydenhuolto katsoo, etteivät luvan myöntämisedellytykset täyty Suomessa, anna asiakkaalle mahdollisuus antaa mielipiteensä lausunnosta (ks. [Kuuleminen ennakkolupa-asiassa](#)).

Lähetä julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista vastuussa olevan maan sairausvakuutuslaitokselle SED-asiakirjalla

S009 tieto siitä, täytyvätkö luvan myöntämisedellytykset Suomessa. Luvan myöntämisedellytykset täyttyvät, jos hoito on asiakkaan tapauksessa perusteltua, hoito kuuluu Suomessa julkisen terveydenhuollon palveluvalikoimaan, eikä samaa tai vastaavaa hoitoa voida antaa asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa.

Täydennä S009 seuraavilla tiedoilla:

- lähettäjän tiedot
- vastaanottajan tiedot
- kohta 2.:
pakolliset henkilötiedot asiakkaasta (*-merkitty)
- kohta 3.:
asiakkaan osoitetiedot
- kohta 4.1 - 4.2:
luvan myöntämisedellytysten täyttymistä koskevat tiedot
- kohta 4.3 - 5.4:
haettua ennakkolupaa koskevat tiedot

Kirjaa pSED-asiakirjaan S009 laatimispäivä, allekirjoita ja leimaa asiakirja ja postita se asuinmaan laitokselle. Lähetä S009:n liitteenä asiakkaan hakemusasiakirjat ja julkisen terveydenhuollon lausunto. Lähetä asiakkaalle kirjeellä IEI07 tiedoksi, että Kela on välittänyt hakemuksen toimivaltaiselle maalle ratkaistavaksi.

Jos julkinen terveydenhuolto ei toimita lausuntoa Kelaan määräajan puitteissa ennen asian käsittelyä, Kela ei pysty ottamaan kantaa ennakkoluvan myöntämisen edellytysten täyttymiseen Suomessa. Lähetä tällöin asiakkaan sairaanhoidon kustannuksista vastuussa olevan maan sairausvakuutuslaitokselle asiakkaan hakemusasiakirjat ja kirje IEI08, jossa kerrotaan, ettei Kela pysty ottamaan kantaa ennakkoluvan myöntämisen edellytysten täyttymiseen Suomessa. Lähetä asiakkaalle kirjeellä IEI09 tiedoksi, että Kela on välittänyt hakemuksen toimivaltaiselle maalle ratkaistavaksi. Jos julkinen terveydenhuolto toimittaa tämän jälkeen lausunnon, lähetä sen perusteella kustannuksista vastuussa olevan maan sairausvakuutuslaitokselle SED-asiakirjalla S009 tieto siitä, täytyvätkö luvan myöntämisedellytykset Suomessa.

Lue lisää

[Asiakkaan kuuleminen ennakkolupa-asiassa](#)

[Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella](#)

1.2.1.1.1 Julkisen terveydenhuollon lausunto

Julkisen terveydenhuollon tulee ottaa lausunnossaan kantaa, puoltaako se luvan myöntämistä vai ei.

Lisäksi lausunnossa on ilmaistava

- Kuuluuko hoito Suomessa julkisen terveydenhuollon palveluvalikoimaan?
- Pystyykö julkinen terveydenhuolto antamaan saman tai vastaavan hoidon asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa?

Lupa on myönnettävä, jos asiakkaan tapauksessa lääketieteellisesti perusteltu hoito kuuluu Suomen julkisen terveydenhuollon palveluvalikoimaan, eikä julkinen terveydenhuolto pysty antamaan samaa tai vastaavaa hoitoa asiakkaalle

lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa. Lääketieteellisesti perusteltuna aikana pidetään ns. hoitotakuaaikaa.

Ennakkolupaa ei ole pakko myöntää, jos hoito ei kuulu Suomen julkisen terveydenhuollon palveluvalikoimaan tai jos julkinen terveydenhuolto pystyy antamaan saman tai vastaavan hoidon asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa.

Jos asiakas hakee lupaa jälkikäteen, lupa on myönnettävä, jos luvan myöntämisen edellytykset olisivat täyttyneet ennen hoidon antamista.

Julkinen terveydenhuolto voi aina puoltaa luvan myöntämistä, vaikka edellytykset eivät täytyisi. Luvan myöntäminen voidaan katsoa aiheelliseksi esimerkiksi kielellisistä, kulttuurisista tai palvelun hinnoitteluun liittyvistä syistä. Luvan puoltamisen harkinta on hallinnollisen vallan käyttöä, joten luvan hakijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti. Näin ollen julkisen terveydenhuollon tulee perustella luvan myöntämisen puoltaminen tai epääminen silloin, kun lupaa ei ole pakko myöntää.

Jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, lausunnosta tulee lisäksi käydä ilmi seuraavat tiedot

- hoito, johon lupa tulee myöntää
- ajanjakso, jolle lupa tulee myöntää
- tarvitseeko asiakas erityisajoneuvoa, kuten ambulanssilientoa tai -kuljetusta, taksikuljetusta tai muuta erityiskuljetusta matkan toteuttamiseen?
- tarvitseeko asiakas saattajaa?

Jos lausunnossa ei ole otettu kantaa asian ratkaisemisen kannalta olennaisiin seikkoihin, pyydä julkista terveydenhuoltoa täydentämään lausuntoa 7 vuorokauden kuluessa. Kerro lisäselvityspyynnössä, että Kela tarvitsee ratkaisun tekemistä varten lausunnon, jossa julkinen terveydenhuolto ilmaisee selvästi, puoltaako se luvan myöntämistä vai ei. Kerro, että luvan myöntämistä voi aina puoltaa, vaikka luvan myöntämiselle asetetut edellytykset eivät täytyisi. Pyydä perustelevaan luvan myöntäminen tai epääminen tilanteessa, jossa ennakkolupaa ei ole pakko myöntää. Jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, Kela laskuttaa luvalla annetun hoidon kustannukset kunnalta tai kuntayhtymältä, joka ylläpitää sitä julkisen terveydenhuollon yksikköä, joka antoi lausunnon lupahakemukseen.

Jos julkinen terveydenhuolto ilmoittaa, ettei se voi ottaa kantaa asiakkaan lupahakemukseen esim. vieraskielisten liitteiden tai hakemuksen puutteellisuuden vuoksi, anna asiakkaalle mahdollisuus täydentää hakemusta 14 vuorokauden kuluessa.

Lue lisää

Ohje julkiselle terveydenhuollolle lausunnon antamista varten

1.2.1.1.2 Ulkomailla asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely

Kela ratkaisee hakemuksen asuinmaan antaman todistuksen perusteella, kun ennakkolupaa hakee toisessa EU-lainsäädäntöä soveltavassa maassa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle ja jonka sairaanhoidosta asuinmaa laskuttaa¹ Suomelta todellisia kustannuksia. Asiakkaan asuinmaa on tällöin rekisteröinyt Kelan myöntämän hoito-oikeustodistuksen S1 tai vastaavan e-lomakkeen. Asiakas voi olla joko Suomessa vakuutettu tai ei-vakuutettu.

Tällaisia asiakkaita ovat esimerkiksi

- toisessa EU-lainsäädäntöä soveltavassa maassa asuvat, Suomessa työskentelevät työntekijät (myös rajatyöntekijät ja merityöntekijät) ja heidän perheenjäsenensä
- toisessa EU-lainsäädäntöä soveltavassa maassa asuvat eläkkeensaajat ja heidän perheenjäsenensä
- Suomessa työnteon perusteella sairausvakuutettujen tai pelkästään työeläke- tai tapaturmavakuutettujen toisessa EU-lainsäädäntöä soveltavassa maassa asuvat perheenjäsenet

Asiakkaan tulee lähtökohtaisesti hakea ennakkolupaa asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselta. Asuinmaan tulee toimittaa Kelalle tiedot asiakkaan hakemuksesta ja todistus, jossa se ottaa kantaa siihen, täytyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytyksen asiakkaan asuinmaassa.

Asuinmaan tulee ottaa todistuksessaan kantaa

- kuuluuko haettu hoito asuinmaan lainsäädännössä säädettyihin etuuksiin ja
- pystytäänkö asiakkaalle järjestämään asuinmaassa sama tai vastaava hoito lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa, kun huomioidaan asiakkaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku

Asuinmaa voi välittää Kelalle asiakkaan hakemuksen tiedot ja tiedot ennakkoluvan myöntämisen edellytysten täyttymisestä SED-asiakirjalla S009. Kelan tulee tällöin vastata asuinmaalle SED-asiakirjalla S010, myöntääkö se asiakkaalle ennakkoluvan.

Kela voi ottaa vastaan ulkomailla asuvan, Suomen kustannusvastuulle kuuluvan asiakkaan ennakkolupahakemuksen, jos asiakkaan asuinmaa laskuttaa Suomelta todellisia kustannuksia. Tällöin Kelan tulee pyytää asiakkaan asuinmaan laitokselta hakemuksen ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

Huomautus

Uusi vakuuttamislaki (Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa 16/2019) on tullut voimaan 1.4.2019 alkaen. Kun Suomessa työskentelevän asiakkaa vakuuttaminen ratkaistaan Kelassa uuden vakuuttamislain perusteella (ratkaisun aika alkaa 1.4.2019 tai sen jälkeen), vakuuttamisessa ei enää välttämättä määritetä asiakkaan asuinmaata. Tämä on huomioitava, jos asiakas hakee Kelasta ennakkolupaa. Lue lisää kohdasta Suomessa työskentelevän asiakkaan lupahakemuksen käsittely.

Asuinmaan sairausvakuutuslaitos toimittaa hakemuksen Kelalle

Kun asiakas on hakenut ennakkolupaa asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselta, asuinmaan tulee toimittaa Kelalle asiakkaan hakemus ja tieto siitä, täytyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytyksen asiakkaan asuinmaassa.

Asuinmaan sairausvakuutuslaitos voi toimittaa tiedot Kelalle pSED-asiakirjalla S009. Asuinmaa ilmoittaa pSED-asiakirjassa S009, täytyvätkö ehdot luvan myöntämiseksi asuinmaassa. Ehdot eivät täyty, jos hoito ei kuulu asuinmaan lainsäädännössä säädettyihin etuuksiin tai hoito voidaan antaa asuinmaassa lääketieteellisesti perusteltavissa olevan ajan kuluessa. Jos ehdot eivät täyty, asuinmaan laitos ilmoittaa lisäksi syyn sille, miksi ehdot eivät täyty.

Kelan tulee myöntää asiakkaalle ennakkolupa S2, jos ehdot sen myöntämiselle täyttyvät asiakkaan asuinmaassa.

Huomautus

EU-asetuksen mukaan kustannusvastuuvaltio voi kieltäytyä luvan myöntämisestä silloin, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty asuinmaassa, tai jos kustannusvastuuvaltio pystyy itse antamaan kyseisen hoidon asiakkaalle lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa. Kela ei kuitenkaan selvitä ulkomailla asuvan asiakkaan kohdalla sitä, voitaisiinko asiakkaalle antaa kyseinen hoito Suomessa, vaan myöntää luvan, jos myöntämisedellytykset täyttyvät asuinmaassa.

Kelan tulee vastata pSED-asiakirjaan S009 pSED-asiakirjalla S010. Kelan tulee ilmoittaa asuinmaan laitokselle pSED-asiakirjassa S010, myönsikö se asiakkaalle ennakkoluvan.

Anna asiakkaalle päätös ennakkoluvasta asuinmaan ilmoittamien tietojen perusteella (ks. [Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella](#)).

Kun asuinmaa on toimittanut Kelalle pSED-asiakirjan S009, lähetä sille pSED-asiakirjalla S010 tieto siitä, myönsikö Kela luvan vai ei.

Täydennä S010 seuraavilla tiedoilla:

- lähettäjän tiedot
- vastaanottajan tiedot
- kohta 2.
pakolliset henkilötiedot asiakkaasta (*-merkitty)
- kohta 3.
asiakkaan osoitetiedot
- kohta 4.1 - 4.2
tiedot S009:stä
- kohta 5.
luvan myöntämistä koskevat tiedot
Jos lupa myönnetään:
- kohta 6.1 - 6.2
ennakkoluvan voimassaolo
- kohta 8.1 - 8.3
ennakkolupaa koskevat muut tiedot
Jos lupaa ei myönnetä:
- kohta 7.1 - 7.2
perusteet luvan hylkäämiselle

Kirjaa pSED-asiakirjaan S010 laatimispäivä, allekirjoita ja leimaa asiakirja ja postita se asuinmaan laitokselle. Jos ennakkolupa myönnetään, lähetä pSED-asiakirjan S010 liitteenä asiakkaalle myönnetty ennakkolupa S2.

Asiakas hakee ennakkolupaa Kelasta

Kun asiakas toimittaa ennakkolupahakemuksen Kelaan, pyydä asiakkaan asuinmaan sairausvakuutuslaitokselta todistusta kirjeellä IEV04 (suomen-, ruotsin- ja englanninkielinen pyyntö) tai IEV05 (saksan- tai ranskankielinen pyyntö). Lähetä pyyntö lomakkeen E 001 liitteenä. Pyydä asuinmaata lomakkeella E 001 vastaamaan lomakkeen liitteenä olevaan pyyntöön. Pyyntö katsotaan vastaanotetuksi seitsemän

vuorokauden kuluessa pyynnön postittamisesta, joten pyydä asuinmaata toimittamaan lausunto Kelaan viimeistään pyynnön postituspäivää seuraavan 29. vuorokauden kuluessa.

Asuinmaa ei toimita tarpeellisia tietoja

Jos asiakkaan asuinmaa ei toimita todistusta määräaikaan mennessä, Kela ratkaisee hakemuksen julkisen terveydenhuollon lääketieteellisen arvion tai lausunnon perusteella.

Hakemus ratkaistaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin lääketieteellisen arvion perusteella, kun lupaa hakee ulkomailta asuva

- eläkkeensaaja tai eläkkeensaajan perheenjäsen tai
- muuhun henkilöryhmään kuuluva asiakas, jolla ei ole kotikuntaa tai hoitosuhdetta hakemuksen mukaiseen hoitoon julkisessa terveydenhuollossa Suomessa.

Pyydä hakemuksen ratkaisemista varten lääketieteellinen arvio Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä kirjeellä IEV09.

Muissa tapauksissa hakemus ratkaistaan [julkisen terveydenhuollon lausunnon](#) perusteella. Kun lupaa hakee muuhun henkilöryhmään kuin eläkkeensaajiin kuuluva asiakas ja asiakkaalla

- on kotikunta, pyydä lausunto kotikunnan mukaisesta sairaanhoitopiiristä tai perusterveydenhuollosta kirjeellä IEV03
- ei ole kotikuntaa, mutta on hoitosuhde hakemuksen mukaiseen hoitoon julkisessa terveydenhuollossa Suomessa, pyydä hakemukseen lausunto kyseessä olevalta julkisen terveydenhuollon yksiköltä kirjeellä IEV03

Jos on epäselvää, kuuluuko hoito erikoissairanhoidon vai perusterveydenhuollon piiriin, voit kysyä asiaa Kelan asiantuntijalääkäriltä.

Julkisen terveydenhuollon tulee toimittaa arvio tai lausunto Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Lausuntopyyntö voidaan katsoa vastaanotetuksi seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnön postittamisesta, joten pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan arvio tai lausunto Kelaan viimeistään pyynnön postittamispäivää seuraavan 29. vuorokauden kuluessa.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin lääketieteellinen arvio

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin tulee ottaa arviossaan kantaa siihen, onko haettu hoito asiakkaan kohdalla lääketieteellisesti perusteltua. Arviossa tulee ottaa huomioon asiakkaan hakemushetken terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku.

Lausunnosta poiketen lääketieteellisessä arviossa ei tarvitse ottaa kantaa hoitoon pääsyn mahdollisuuksiin. Julkisen terveydenhuollon ei siis tarvitse ottaa kantaa siihen, pystyttäisiinkö asiakkaalle järjestämään sama tai vastaava hoito Suomen julkisessa terveydenhuollossa lääketieteellisesti perustellun ajan kulussa.

Todistuksen tai lausunnon merkitys hakemuksen ratkaisemiseen

Asuinmaan laitoksen todistus sekä julkisen terveydenhuollon arvio ja lausunto ovat Kelan päätöstä sitovia. Jos asuinmaa tai julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, Kela myöntää asiakkaalle luvan hakeutua hoitoon ulkomaille. Jos asuinmaa tai julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä, Kela antaa hylkäävän päätöksen. Kelan on annettava asiakkaalle mahdollisuus esittää mielipide

asuinmaan todistuksesta ja julkisen terveydenhuollon lausunnosta, jossa ei puolleta luvan myöntämistä (ks. [Kuuleminen ennakkolupa-asiassa](#)).

Asiakas hakee ennakkolupaa asuinmaahansa

Ennakkolupa voidaan myöntää ainoastaan asuinmaan ulkopuolella toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä annettavaan hoitoon.

Kun toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä asuva asiakas tulee Suomessa työnteon perusteella sairausvakuutetuksi tai työeläke- tai tapaturma- ja työttömyysvakuutetuksi, Suomi vastaa hänen sairaanhoitonsa kustannuksista. Asiakkaalla on oikeus kaikkeen tarvitsemaansa sairaanhoitoon Suomessa. Asiakkaalla on oikeus saada myös asuinmaassaan kaikki tarvitsemansa sairaanhoito Suomen kustannuksella.

Suomessa asuva asiakas voi muuttaa yli vuodeksi toiseen EU- tai Eta-maahan tai Sveitsiin työkomennuksen takia ja säilyä kyseisen ajan sairausvakuutettuna Suomessa. Jos asiakas säilyy Suomessa sairausvakuutettuna, asiakkaalla on oikeus saada asuinmaassaan kaikki tarvitsemansa sairaanhoito Suomen kustannuksella.

Kela myöntää Suomessa sairaus- tai työeläke- tai tapaturma- ja työttömyysvakuutetulle, mutta toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä asuvalle asiakkaalle asuinmaata varten hoito-oikeustodistuksen S1. Asiakkaan tulee viedä todistus asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselle rekisteröitäväksi.

Esimerkki

Piret asuu Virossa, mutta työskentelee Suomessa. Kela myöntää Piretille hoito-oikeustodistuksen S1, jonka perusteella hän saa asuinmaassaan tarvitsemansa sairaanhoidon Suomen kustannuksella.

Esimerkki

Pekka muuttaa kahdeksi vuodeksi Saksaan lähetettynä työntekijänä ja säilyy sairausvakuutettuna Suomessa. Kela myöntää Pekalle hoito-oikeustodistuksen S1, jonka perusteella hän saa asuinmaassaan tarvitsemansa sairaanhoidon Suomen kustannuksella.

Suomi on toimivaltainen myöntämään ennakkoluvan Suomessa sairausvakuutetulle tai pelkästään työeläke- tai tapaturma- ja työttömyysvakuutetulle asiakkaalle, joka asuu toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä. Jos toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä asuva, mutta Suomessa sairaus-, työeläke- tai tapaturma- ja työttömyysvakuutettu asiakas hakee ennakkolupaa asuinmaahansa, eikä asiakkaalla ole myönnetty asuinmaata varten hoito-oikeustodistusta S1, asiakkaan oikeus hoito-oikeustodistukseen S1 tulee selvittää. Asiakkaalla on oikeus saada hoito-oikeustodistuksen S1 rekisteröinnin jälkeen kaikki tarvitsemansa hoito asuinmaassaan Suomen kustannuksella. Tee hoito-oikeuteen toimeksianto, jossa pyydät selvittämään asiakkaan oikeuden hoito-oikeustodistukseen S1.

Jos asiakkaalle myönnetään asuinmaata varten hoito-oikeustodistus S1, kerro hänelle, että sen nojalla hänellä on oikeus saada kaikki tarvitsemansa sairaanhoito asuinmaassaan Suomen kustannuksella. Kerro, että hänen tulee viedä todistus asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselle rekisteröitäväksi. Kerro lisäksi, ettei ennakkolupaa voida myöntää asuinmaassa annettavaa hoitoa varten. Tiedustele, haluaako asiakas tästä huolimatta saada päätöksen ennakkoluvasta vai haluaisiko hän perua hakemuksen. Jos asiakas ei peru hakemusta, anna päätös IEP18.

Jos asiakas, jolle on myönnetty asuinmaata varten S1, haluaa hakea tai hakee Kelasta ennakkolupaa saada hoitoa asuinmaassaan, kerro asiakkaalle, että hänellä on hoito-oikeustodistuksen S1 nojalla oikeus saada kaikki tarvitsemansa sairaanhoito asuinmaassaan Suomen kustannuksella. Jos asiakas ei ole vielä vienyt todistusta asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselle rekisteröitäväksi, kehoita häntä tekemään niin. Kerro lisäksi, ettei ennakkolupaa voida myöntää asuinmaassa annettavaa hoitoa varten. Jos asiakas on toimittanut Kelaan ennakkolupahakemuksen, tiedustelee, haluaako hän saada päätöksen ennakkoluvasta vai haluaisiko hän perua hakemuksen. Jos asiakas ei peru hakemusta, anna päätös IEP18.

¹tai laskuttaisi, jos laskuttamisesta ei olisi luovuttu maiden välillä

Suomessa työskentelyn perusteella vakuutetun asiakkaan lupahakemuksen käsittely

Uusi vakuuttamislaki (Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa 16/2019) on tullut voimaan 1.4.2019 alkaen. Kun Suomessa työskentelevän asiakkaan vakuuttaminen ratkaistaan Kelassa uuden vakuuttamislain perusteella (ratkaisun aika alkaa 1.4.2019 tai sen jälkeen), vakuuttamisessa ei enää välttämättä määritetä asiakkaan asuinmaata.

Vakuuttamiskäsittelijä kirjaa Suomessa työnteon perusteella vakuutetun asiakkaan Oiwan palvelutiedot -näytölle, onko vakuuttamisratkaisun yhteydessä otettu kantaa asiakkaan asumiseen. Tiedoista selviää, onko Suomessa työskentelevän asuminen määritetty vakuuttamisratkaisun yhteydessä:

- ”ei vakinaisesti asuva”, kun on määritetty, ettei asiakas asu Suomessa
- ”ei asumisharkintaa”, kun asumista ei ole määritetty

Suomi on toimivaltainen ratkaisemaan Suomessa työskentelyn perusteella vakuutetun asiakkaan ennakkolupahakemuksen. Jos asiakas asuu toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä, Kela ratkaisee lupahakemuksen asiakkaan asuinmaan todistuksen perusteella. Jos asuinmaa ei toimita todistusta, Kela ratkaisee hakemuksen:

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lääketieteellisen arvion perusteella, kun asiakkaalla ei ole kotikuntaa tai hoitosuhdetta hakemuksen mukaiseen hoitoon julkisessa terveydenhuollossa Suomessa, tai
- kotikunnan mukaisen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella, tai
- sen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella, johon asiakkaalla on hoitosuhde Suomessa

Kun Suomessa työskentelyn perusteella vakuutettu asiakas hakee ennakkolupaa, arvioi, onko asiakkaan olosuhteissa tapahtunut jotain sellaista, jolla voi olla vaikutusta asiakkaan vakuuttamiseen (esim. työ Suomessa päättynyt jne.). Jos arvioit vakuuttamisen olevan ajan tasalla, tarkista Oiwan palvelutiedot -näytöltä onko vakuuttamisessa määritetty asiakkaan asuinmaa.

Jos asuinmaa on määritetty, pyydä asiakkaan asuinmaalta todistus ennakkolupahakemuksen ratkaisemista varten.

Jos asuinmaata ei ole määritetty, ratkaise hakemus kuten edellä mainitussa tilanteessa, jossa asiakkaan asuinmaa ei toimita todistusta Kelalle. Poikkeuksena tähän ovat tilanteet, joissa ennakkolupaa hakee Suomessa työskentelyn perusteella vakuutettu asiakas, jonka asuinmaata ei ole määritetty, eikä hänellä ole kotikuntaa Suomessa, ja hänen osoitetietonsa ovat maahan, johon asiakas hakee ennakkolupaa. Tällöin asiakkaan asuminen ja hänen oikeutensa hoito-oikeustodistukseen S1 tulee selvittää.

Tee vakuuttamiseen toimeksianto asiakkaan asuinmaan selvittämiseksi ja hoito-oikeuteen toimeksianto, jossa pyydät selvittämään asiakkaan oikeuden hoito-oikeustodistukseen S1. Aseta hoito-oikeuden työ odottamaan vakuuttamisen työn valmistumista.

Lue lisää

[Asiakkaan kuuleminen ennakkolupa-asiassa](#)

[Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella](#)

1.2.1.1.3 Ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien kustannusten korvaaminen

Ennakkoluvan tulisi toimia maksusitoumuksen tavoin - kun asiakkaalla on ennakkolupa, hän maksaa hoidosta hoitoa antaneessa maassa perittävän asiakasmaksun. Hoitoa antanut maa laskuttaa hoidon järjestämisestä aiheutuneet todelliset kustannukset Kelalta valtioiden välisessä laskutuksessa. Kela laskuttaa kustannukset edelleen lupahakemukseen lausunnon antaneelta julkista terveydenhuoltoa ylläpitävältä kunnalta tai kuntayhtymältä. Hoitokustannukset laskutetaan julkiselta terveydenhuollolta, vaikka siltä ei olisi saatu lausuntoa ennakkoluvan ratkaisemista varten. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, kustannukset jäävät Suomen valtiolle.

Huomautus

Kela laskuttaa hoitokustannukset lausunnon antaneelta julkiselta terveydenhuollolta myös silloin, kun lausunnon antanut julkinen terveydenhuolto ei ole asiakkaan kotikunnan mukainen terveydenhuolto. Lausunnon antanut julkinen terveydenhuolto voi tarvittaessa laskuttaa kustannukset edelleen.

Asiakkaalle maksettavat korvaukset

Jos asiakas joutuu Kelan myöntämästä ennakkoluvasta huolimatta maksamaan itse kaikki hoidon todelliset kustannukset, hän voi hakea niistä jälkikäteen korvausta Kelasta.

Asiakkaan tulee itse maksaa ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien matkojen, oleskelun, apteekista ostettujen lääkkeiden ja mahdollisen saattajan kustannukset. Asiakas voi hakea hoitoon hakeutumiseen erottamattomasti liittyvistä matka-, oleskelu- ja lääkekustannuksista jälkikäteen korvausta Kelasta. Korvausta voi saada myös saattajan matka- ja oleskelukustannuksista, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on katsonut saattajan välttämättömäksi. Lisäksi korvausta voi saada perheenjäsenen tai perheenjäsenen verrattavan henkilön kustannuksista, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut henkilön läsnäolon välttämättömäksi hoitoon osallistumisen vuoksi.

Korvauksia haetaan Kelasta lomakkeella SV 128.

1.2.1.1.3.1 Matka- ja oleskelukustannusten korvaaminen

Ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvistä matka- ja oleskelukustannusta voidaan maksaa korvausta sairausvakuutuslain säännösten mukaisesti.

Matka- ja oleskelukustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että asiakas on saanut ulkomailla sellaista hoitoa, joka voidaan katsoa sairaanhoidoksi. Sairausvakuutuslain mukaan ei korvata esimerkiksi matka- ja oleskelukustannuksia, jotka ovat aiheutuneet tieteelliseen tutkimukseen osallistumisesta.

Ennakkoluvan perusteella maksettavista matka- ja oleskelukustannusten korvausta koskevasta päätöksestä on valitusoikeus sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Kela ei laskuta ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvistä matka- ja oleskelukustannuksista maksettuja korvauksia julkiselta terveydenhuolloilta.

Huomautus

Asiakkaalla on oikeus saada Kelasta korvausta hänelle aiheutuneista matka- ja oleskelukustannuksista, jos Suomen julkinen terveydenhuolto on hankkinut hoidon ostopalveluna toisesta EU-lainsäädäntöä soveltavasta valtiosta. Kun asiakas hakee Kelasta korvausta tällaisen hoitomatkan kustannuksista, käsittele hakemus samalla tavalla kuin jos asiakkaalle olisi myönnetty ennakkolupa. Asiakkaan mahdollisesti maksamia hoitokustannuksia ei kuitenkaan tällöin korvata Kelasta, vaan ne kuuluvat ostopalvelun hankkineen julkisen terveydenhuollon vastuulle.

Matkakustannusten korvaaminen

Korvaa asiakkaalle matka tai matkaketju, jotka on tehty ennakkoluvan mukaiseen hoitopaikkaan. Voit korvata muuhun kuin ennakkolupaan kirjattuun hoitopaikkaan tehdyn matkan siinä tapauksessa, jos hoidon järjestäminen muualla on kyseisen hoidon takia välttämätöntä.

Matkasta aiheutuneet kustannukset voidaan korvata, jos asiakas matkustaa hoitoa antavaan valtioon juuri ennen hoitoa ja palaa Suomeen heti hoidon päätyttyä. Hyväksyttäväksi matkustusajankohdaksi voidaan katsoa myös hoidon alkamista edeltänyt ja hoidon päättymistä seurannut vuorokausi. Voit käyttää harkintaa, jos asiakas on matkustanut liikenneolosuhteista johtuvista syistä hoitoa antaneeseen maahan aiemmin tai sieltä takaisin myöhemmin. Asiakkaan on perusteltava aikaisempi tai myöhäisempi matkustusajankohta.

Esimerkki

Asiakkaalle on myönnetty ennakkolupa Saksassa torstaina tehtävään toimenpiteeseen. Asiakas on matkustanut lentäen Saksaan tiistai-iltana, koska keskiviikkona matkustaminen olisi tullut huomattavasti kalliimmaksi. Voit maksaa asiakkaalle korvausta matkakustannuksista.

Jos asiakas on jäänyt tarkoituksella oleskelemaan hoitoa antaneeseen maahan hoidon antamisen jälkeen, voit korvata vain menomatkan kustannukset. Paluumatkan kustannuksia ei korvata, vaan ne jäävät asiakkaan vastuulle. Jos asiakas

matkustaa hoitoa antaneeseen maahan päiviä ennen hoidon alkamisen ajankohtaa tarkoituksenaan oleskella maassa, ei matkakustannuksia korvata ollenkaan.

Esimerkki

Asiakkaalle on myönnetty ennakkolupa, jonka voimassaolo päättyy tiistaina. Hoito päättyy tiistaina, mutta asiakas matkustaa takaisin Suomeen keskiviikkona. Julkiselta terveydenhuolloilta ei tarvitse pyytää uutta lausuntoa ennakkoluvan voimassaolon jatkamiseksi. Voit maksaa asiakkaalle korvausta matkakustannuksista.

Huomautus

Koska matka- ja oleskelukustannuksia ei laskuteta julkiselta terveydenhuolloilta, ennakkoluvan voimassaolon ei tarvitse kattaa matkustusaikaa.

Hyväksyttävät matkustustavat

Korvaa asiakkaalle aiheutuneet matkakustannukset todellisten kustannusten mukaisesti, kun asiakas on käyttänyt matkustamiseen julkista joukkoliikennettä. Voit korvata myös turistiluokassa lentämisestä aiheutuneet kustannukset, jos matkustusaika asiakkaan kotiosoitteesta ennakkoluvassa mainittuun hoitopaikkaan kestäisin joukkoliikennettä käytettäessä kauemmin kuin 6 tuntia. Turistiluokassa lentämisestä aiheutuneet kustannukset voidaan korvata myös silloin, kun se on edullisempaa kuin julkisen joukkoliikenteen käyttäminen. Matkan kestoa joukkoliikennettä käyttäen voi selvittää asiakkaalta tai internetistä.

Esimerkki

Asiakas asuu Helsingissä ja hakeutuu ennakkoluvalla hoitoon Viroon Tallinnaan. Lauttamatka Helsingistä Tallinnaan kestää 2 tuntia. Asiakkaalla kestää siirtyä kotiosoitteesta Helsingin satamaan 30 minuuttia. Tallinnan satamasta hoitolaitokseen siirtyminen kestää tunnin. Turistiluokassa lentäminen on perusteltua ainoastaan silloin, jos se on edullisempaa kuin joukkoliikenteen käyttäminen.

Jos asiakas joutuu Suomessa tai hoitoa antavassa maassa siirtymään esimerkiksi lentokentälle tai lentokentältä ennakkoluvassa mainittuun hoitopaikkaan, korvaa matkakustannukset halvimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaan.

Jos asiakkaan sairaus, vaikea vamma tai liikenneolosuhteet edellyttävät erityisajoneuvon käyttöä (esim. taksi tai sairaankuljetusajoneuvo), voit korvata kustannukset terveydenhuollon ammattihenkilön antaman lausunnon perusteella. Lupahakemuksen ratkaisemista varten saadussa lausunnossa oleva maininta erityisajoneuvon käytön tarpeellisuudesta on riittävä peruste kustannusten korvaamiselle.

Voit korvata asiakkaalle myös matkustusajankohdan muuttumisesta aiheutuneet kustannukset, jos muutos on ollut hoidollisista syistä välttämätön. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi toimenpiteen viivästyminen tai hoidon suunniteltua pidempi kesto hoidosta aiheutuneen komplikaation takia. Ennakkoluvan tulee olla voimassa koko hoitojakson ajan, joten tarvittaessa julkiselta terveydenhuolloilta on pyydettävä uutta lausuntoa ennakkoluvan voimassaolon jatkamiseksi. Huomioi, ettei ennakkoluvan voimassaolon tarvitse kattaa matkustusaikaa.

Esimerkki

Asiakkaalle on myönnetty ennakkolupa Saksassa tehtävään toimenpiteeseen. Asiakas on on ostanut paluuta varten lentolipun perjantaille. Asiakkaan toipuminen toimenpiteestä kestää odotettua pidempään, eikä asiakas saa lupaa lentää vielä perjantaina. Asiakas pääsee pois sairaalasta sunnuntaina ja joutuu siirtämään lennon maanantaille. Asiakkaan ennakkoluvan voimassaolo päättyy sunnuntaina. Voit korvata asiakkaalle lentolipun siirtämisestä aiheutuneet kustannukset. Julkiselta terveydenhuollolta ei tarvitse pyytää lausuntoa ennakkoluvan voimassaolon jatkamiseksi.

Voit korvata myös asiakkaan saattajan tai perheenjäsenen matkustusajankohdan muuttumisen aiheuttamat kustannukset, jos muutos johtuu hoidollisista syistä ja saattajan tai perheenjäsenen kustannusten korvaamisen yleiset edellytykset täyttyvät.

Oleskelukustannusten korvaaminen

Voit maksaa yöpymisrahaa, jos asiakas on joutunut yöpymään tutkimuksen tai hoidon tai liikenneolosuhteiden vuoksi ja hänelle on aiheutunut yöpymisestä kustannuksia. Yöpymisrahaa voidaan maksaa esimerkiksi silloin, jos asiakas on matkustanut hoidonantajamaahan hoidon alkamisen ajankohtaa edeltävänä päivänä ja on yöpynyt hotellissa. Yöpymisrahaa voidaan maksaa myös silloin, jos on joutunut yöpymään hoitopaikkakunnalla välttääkseen tutkimus- ja hoitoaikojen aiheuttamat edestakaiset matkat kodin ja hoitopaikkakunnan välillä. Voit käyttää harkintaa useamman yöpymisrahan korvaamiseksi. Asiakkaan on perusteltava yöpymistarve.

Esimerkki

Asiakkaalle on myönnetty ennakkolupa Saksassa torstaina tehtävään toimenpiteeseen. Asiakas on matkustanut takaisin Suomeen lauantaina, koska perjantaina matkustettaessa lentolippu olisi tullut huomattavasti kalliimmaksi. Asiakas on yöpynyt hotellissa. Voit maksaa asiakkaalle yöpymisrahan myös toisesta yöstä.

Yöpymisrahan maksaminen asiakkaan hoidon tai tutkimuksellisten syiden perusteella vaatii aina terveydenhuollon ammattihenkilön antaman lausunnon. Julkisen terveydenhuollon lupahakemuksen ratkaisemista varten antamassa lausunnossa oleva arvio yöpymisen tarpeellisuudesta on riittävä peruste kustannusten korvaamiselle.

Esimerkki

Asiakas on saanut ennakkoluvan Saksassa annettavaan hoitoon, jota annetaan viikon ajan. Hoito annetaan sairaalassa, mutta se ei edellytä asiakkaan yöpymistä sairaalassa. Asiakas on vuokrannut asunnon hoitoa antavasta maasta hoidon ajaksi. Voit maksaa asunnon vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia vastaan yöpymisrahaa, koska ennakkoluvan myöntämistä puoltanut lääkäri on katsonut hoidon tarpeelliseksi.

Saattajan matkakustannusten korvaaminen

Voit korvata täysi-ikäisen asiakkaan saattajan tekemästä matkasta aiheutuneet kustannukset, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on katsonut saattajan olevan matkan aikana välttämätön. Lupahakemuksen ratkaisemista varten saadussa lausunnossa oleva arvio saattajan tarpeellisuudesta on riittävä peruste saattajan kustannusten korvaamiselle.

Alaikäisen lapsen kohdalla ei vaadita terveydenhuollon ammattihenkilön arviota saattajan tarpeellisuudesta. Alaikäinen lapsi tarvitsee aina matkan ajaksi saattajan, joka on yleensä vanhempi tai muu huoltaja. Pääsääntöisesti sama saattaja on lapsen kanssa hoitopaikkakunnalla koko hoitojakson. Jos saattajaa on välttämätöntä vaihtaa kesken hoitojakson (jolloin toinen vanhemmista on lapsen saattajana menomatalla ja toinen paluumatkalla), molemmille vanhemmille voidaan korvata yksi meno-paluu matka ja maksaa yöpymisrahaa oleskelukustannuksia vastaan. Saattajat voivat tarpeen vaatiessa olla vaihtoa varten paikalla samanaikaisesti yhden vuorokauden.

Asiakas voi tarvita erityistilanteessa kaksi saattajaa. Kahden saattajan kustannusten korvaamista varten vaaditaan terveydenhuollon ammattihenkilön arvio kahden saattajan tarpeellisuudesta myös alaikäisen lapsen kohdalla. Lupahakemuksen ratkaisemista varten saadussa lausunnossa oleva arvio kahden saattajan tarpeellisuudesta on riittävä peruste saattajien kustannusten korvaamiselle.

Saattajan matkana voidaan korvata matka, jonka saattaja tekee asiakkaan kanssa. Myös saattajan yksin tekemä matka voidaan korvata, kun hän palaa takaisin kotiin saatettuaan asiakkaan tutkimus- ja hoitopaikkaan tai kun hän matkustaa kotoa hoitopaikkaan saattaakseen asiakkaan kotiin.

Vähennä hoitoa saaneen henkilön ja saattajan matkakorvauksesta yksi omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta. Älä vähennä omavastuuta saattajan yksin tekemästä matkaosuudesta.

Saattajan oleskelukustannusten korvaaminen

Saattajan oleskelukustannuksista voidaan maksaa kustannuksia vastaan yöpymisrahaa liikenneolosuhteista johtuvista syistä, tai jos saattaja on joutunut yöpymään hoitopaikkakunnalla välttääkseen tutkimus- ja hoitoaikojen aiheuttamat edestakaiset matkat kodin ja hoitopaikkakunnan välillä.

Täysi-ikäisen asiakkaan saattajalle ei voida korvata yöpymisrahaa kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet saattajan oleskelusta hoitopaikkakunnalla ilman, että hän on tällä välin toiminut asiakkaan saattajana. Saattajana toimimiseksi ei katsota myöskään sitä, että kyseinen henkilö osallistuu hoitojen välillä täysi-ikäisestä asiakkaasta huolehtimiseen.

Voit maksaa alaikäisen lapsen saattajalle kustannuksia vastaan yöpymisrahaa, jos saattaja oleskelee hoitopaikkakunnalla hoitojakson ajan.

Perheenjäsenen kustannusten korvaaminen

Voit korvata perheenjäsenen tai perheenjäsenen verrattavan henkilön tekemästä matkasta aiheutuneet kustannukset, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut henkilön läsnäolon välttämättömäksi hoitoon osallistumisen vuoksi. Pelkkää vierailumatkaa ei voi korvata.

Jos perheenjäsenen tai muun tähän verrattavan henkilön hoitoon osallistuminen on arvioitu välttämättömäksi ja hän matkustaa yhdessä hoitoa saavan asiakkaan kanssa, vähennä hoitoa saaneen asiakkaan ja perheenjäsenen matkoista yksi omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta (samalla tavalla kuin jos kyseessä olisi saattaja). Jos perheenjäsen matkustaa erikseen hoitopaikkaan, korvaa kustannukset hoitoa saaneen asiakkaan kustannuksina. Vähennä sekä hoitoa saaneen asiakkaan tekemästä matkasta että perheenjäsenen tekemästä matkasta kummastakin yksi omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta.

Hoitoon osallistuvan perheenjäsenen oleskelukustannuksista voidaan maksaa kustannuksia vastaan yöpymisrahaa liikenneolosuhteista johtuvista syistä, tai jos hoitoon osallistuva perheenjäsen on joutunut yöpymään hoitopaikkakunnalla välttääkseen tutkimus- ja hoitoaikojen aiheuttamat edestakaiset matkat kodin ja hoitopaikkakunnan välillä.

Jos useamman perheenjäsenen (esim. molemmat vanhemmat) hoitoon osallistuminen on arvioitu välttämättömäksi, voit korvata kustannuksia seuraavien periaatteiden mukaan

- jos perheenjäsenet matkustavat hoitopaikkaan erikseen, vähennä yhdensuuntaisesta matkasta yksi omavastuu kunkin perheenjäsenen osalta
- jos perheenjäsenet ovat läsnä hoitopaikassa koko hoitajakson, korvaa molempien meno- ja paluumatkan kustannukset
- jos perheenjäsenet joutuvat vuorottelemaan läsnäoloa hoitopaikassa kaksi kertaa tai useammin, voit korvata molempien matkakustannuksia tapauskohtaisen arvioinnin mukaan
- jos toinen perheenjäsen on koko ajan läsnä hoitopaikassa ja toinen perheenjäsen matkustaa hoitajakson aikana Suomesta hoitopaikalle
 - kerran, voit korvata molempien meno- ja paluumatkan kustannukset sekä oleskelukustannukset
 - kaksi kertaa tai useammin, voit korvata matka- ja oleskelukustannuksia tapauskohtaisen arvioinnin mukaan

Lue lisää

[Ennakkoluvallisen hoitoon hakeutumisen muutoksenhaku](#)

1.2.1.1.3.2 Ennakkoluvalla annetun hoidon kustannusten korvaaminen

Asiakas voi hakea jälkikäteen korvausta Kelasta, jos hän joutuu ennakkoluvasta huolimatta maksamaan itse kaikki hoidon todelliset kustannukset. Asiakas ei voi saada korvausta hoitoa antaneen maan asiakasmaksusta.

Huomautus

Anna asiakkaalle erilliset päätökset ennakkoluvan perusteella korvattavista hoitokustannuksista sekä matka- ja oleskelukustannuksista, koska niissä on erilaiset valitusosoitukset: asiakas voi valittaa hoitokustannusten korvaamista koskevasta päätöksestä hallinto-oikeuteen, matka-, oleskelu- ja lääkekustannusten korvaamista koskevasta päätöksestä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Ennakkoluvan tulee olla voimassa annetun hoidon ajalla, ja hoidon tulee vastata asiakkaalle myönnettyä lupaa. Pyydä julkiselta terveydenhuolloilta tarvittaessa uutta lausuntoa ennakkoluvan voimassaolon jatkamiseksi. Pyydä uutta lausuntoa myös silloin, jos asiakkaalle annettu hoito ei vastaa lupaa.

Korvausmäärä

EU-asetuksen 987/2009 26.6 artiklan mukaan ennakkoluvan perusteella annetun hoidon kustannukset korvataan hoitoa antaneen maan lainsäädännön mukaan. Asetuksen 26.7 artiklan mukaan asiakas voi saada korvauksen ennakkoluvan myöntäneen maan lainsäädännön mukaisesti, jos hoitoa antaneen maan lainsäädännön mukainen korvaus on pienempi kuin vastaavan hoidon kustannukset ennakkoluvan myöntäneessä maassa.

Jos Suomessa vastaavassa tilanteessa annetun hoidon ns. vieraskuntalaskutushinnan ja asiakkaan ulkomailla reseptillä ostamien lääkkeiden svl-korvauksen yhteisumma on suurempi kuin hoitoa antaneen maan lainsäädännön mukainen korvaus, asiakas voi saada Suomen korvaustason mukaisen korvauksen, jos se on suurempi kuin hoitoa antaneen maan lainsäädännön mukainen korvaus. Kun korvauksen perusteena on Suomen korvaustaso, asiakkaan omavastuuosuudeksi tulee aina jäädä asiakasmaksu, joka olisi peritty vastaavasta hoidosta Suomessa. Näin ollen Suomen korvaustasoksi katsotaan hoidon osalta

- vieraskuntalaskutushinta, kun se on pienempi tai yhtä suuri kuin asiakkaan hoidosta maksamat kustannukset vähennettynä Suomen asiakasmaksulla
- asiakkaan maksamat kustannukset vähennettynä Suomen asiakasmaksulla, kun vieraskuntalaskutushinta on suurempi kuin asiakkaan hoidosta maksamat kustannukset vähennettynä Suomen asiakasmaksulla

Korvausmäärän selvittäminen

Kela selvittää korvauksen määrittämistä varten

- hoitoa antaneelta maalta sen lainsäädännön mukaisen korvausmäärän ja
- Suomen julkiselta terveydenhuolloilta vastaavasta hoidosta perittävän vieraskuntalaskutushinnan ja asiakasmaksun määrän ja
- asiakkaan ulkomailta reseptillä ostamien lääkkeiden sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen

Ennen kuin lähetät tiedustelua hoitoa antaneelle maalle ja julkiselle terveydenhuollolle, selvitä onko asiakas joutunut maksamaan kaikki hoidon kustannukset itse. Jos asiakkaan hoidosta maksamat kustannukset ovat pienet, voi olla mahdollista, että asiakas hakee korvausta pelkästään hoitoa antaneen maan asiakasmaksusta. Tiedustele asiakkaalta, onko hän esittänyt ennakkoluvan hoidon antajalle ja onko hoidonantaja hyväksynyt ennakkolupamenettelyn. Löydät tietoa muiden maiden asiakasmaksuista esimerkiksi

- [eu-terveyshoito.fi](https://www.eu-terveydenhoito.fi/terveyspalvelut-ulkomailla/maakohtaista-tietoa-terveyspalveluista/) -verkkopalvelusta (<https://www.eu-terveydenhoito.fi/terveyspalvelut-ulkomailla/maakohtaista-tietoa-terveyspalveluista/>)
- hoitoa antaneen maan [yhteyspisteiden verkkosivuilta](https://www.eu-terveydenhoito.fi/yhteystiedot/yhteyspisteet-eu-ja-eta-maissa/) (<https://www.eu-terveydenhoito.fi/yhteystiedot/yhteyspisteet-eu-ja-eta-maissa/>)
- hoidonantajan verkkosivuilta

Tiedustelu hoitoa antaneelle maalle

Lähetä hoitoa antaneen maan yhteyslaitokselle E 126 -lomakkeella tiedustelu hoitoa antaneen maan korvauksesta. Sisällytä kyselyyn kaikki asiakkaan ulkomailla maksamat hoito- ja lääkekustannukset (myös reseptillä ostettujen lääkkeiden kustannukset). Kirjaa E 126 -lomakkeen kohtaan 4.3 tieto siitä, että kustannukset ovat syntyneet asiakkaalle ennakkoluvan nojalla annetusta hoidosta.

Lähetä E 126 -lomakkeen saatteena IEI11, jossa kerrot määräajan, johon mennessä vastaus tulee olla Kelassa. Anna hoitoa antaneelle maalle vastauksen toimittamisen määräajaksi pyynnön postittamispäivää seuraava 38. vuorokausi.

Tiedustelu julkiselle terveydenhuollolle

Vastaavalla hoidolla tarkoitetaan sellaista hoitoa, jota julkinen terveydenhuolto olisi antanut samassa tilanteessa asiakkaalle Suomessa. Asiakkaalle on voitu myöntää ennakkolupa myös sellaiseen hoitoon, jota ei ole saatavilla Suomen julkisessa terveydenhuollossa. Tällöin julkisen terveydenhuollon tulee ilmoittaa sen hoidon kustannukset, jota asiakkaalle olisi annettu vastaavassa tilanteessa Suomessa, jos asiakas ei olisi saanut hoitoa ulkomailla.

Vastaavaan hoitoon voi sisältyä perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa annettavaa hoitoa. Kun julkinen terveydenhuolto määrittää vastaavan hoidon kustannuksia, sen on otettava huomioon koko hoitoketju. Julkisen terveydenhuollon on ilmoitettava Kelalle perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon vastaavan hoidon kustannukset ja asiakasmaksut.

Tiedustele julkiselta terveydenhuollolta ennakkoluvalla annetun hoidon kustannusten korvaamista varten vastaavassa tilanteessa annettavan hoidon vieraskuntalaskutushinta ja asiakasmaksun määrä asiakaskirjeellä (KVV10). Anna julkiselle terveydenhuollolle vastauksen toimittamisen määräajaksi pyynnön postittamispäivää seuraava 38. vuorokausi.

Lähetä tiedustelun liitteenä kopiot asiakkaan toimittamista hakemusasiakirjoista ja asiakkaalle myönnetystä ennakkoluvasta.

Julkisen terveydenhuollolla ei ole velvoitetta ymmärtää vieraskielisiä asiakirjoja. Julkiselle terveydenhuollolle ei tule lähettää sellaisia vieraskielisiä asiakirjoja, joiden kieltä se ei oletettavasti ymmärrä. Jos asiakkaan hakemuksen liitteenä on muun kuin suomen-, ruotsin- tai englanninkielisiä asiakirjoja, pyydä asiakasta tarpeen mukaan käännettävään tarvittavat liitteet ennen kuin lähetät tiedustelun julkiselle terveydenhuollolle. Myös asiakkaan oma käänнос tai selvitys voidaan hyväksyä. Jos asiakas ei toimita käännostä, toimita julkiselle terveydenhuollolle vieraskieliset asiakirjat. Voit käyttää omaa harkintaa käännettämisen pyytämiseen. Käännostä ei tarvitse pyytää esimerkiksi silloin, jos asiakas on kuvannut korvaushakemuksessa, mitä hoitoa hän on ulkomailla saanut tai jos on tiedossa, että vastaanottaja pystyy antamaan vastauksen myös kyseisten vieraskielisten asiakirjojen perusteella.

Jos asiakkaan lupahakemus on ratkaistu

- erikoissairaanhoidon antaman lausunnon perusteella, lähetä tiedustelu lausunnon antaneen sairaanhoitopiiriin kirjaamoon
- perusterveydenhuollon antaman lausunnon, lähetä tiedustelu lausunnon antaneen terveydenhuollon yksikön kirjaamoon

Jos asiakkaalle on myönnetty ennakkolupa, koska julkinen terveydenhuolto ei ole toimittanut hakemukseen lausuntoa, lähetä tiedustelu sen sairaanhoitopiiriin kirjaamoon, jolta lausuntoa pyydettiin tai sen perusterveydenhuollon yksikön kirjaamoon, jolta lausuntoa pyydettiin.

Voit lähettää tiedustelun myös suojatun sähköpostin välityksellä.

Mahdollista muutoksenhakutilannetta varten julkisen terveydenhuollon on Kelan tai muutoksenhakuelimen pyynnöstä pystyttävä perustelemaan Kelalle antamia tietoja. Tästä syystä julkisen terveydenhuollon on säilytettävä tieto, millä perusteella vastaavan hoidon kustannus ja asiakasmaksun määrä on määritetty.

Vastauksen kiirehtiminen

Jos kumpikaan taho ei ole toimittanut vastausta määräaikaan mennessä, kiirehdi molempia tietopyyntöjä kerran. Lähetä kiirehtimiset samanaikaisesti ja anna molemmille tahoille kiirehtimisen lähettämistä 21 vuorokautta aikaa toimittaa vastaus.

Kustannusten korvaaminen vastausten perusteella

Selvitä asiakkaan ulkomailta apteekista reseptillä ostamien lääkkeiden sairausvakuutuslain mukainen korvaus.

Jos julkinen terveydenhuolto katsoo vastauksessaan, ettei asiakkaan ulkomailta saama hoito vastaa hänelle myönnettyä ennakkolupaa, julkisen terveydenhuollon tulee ilmoittaa Kelalle, miltä osin hoito ei vastaa myönnettyä ennakkolupaa. Jos julkinen terveydenhuolto ilmoittaa, että annettu hoito ei vastaa myönnettyä ennakkolupaa, pyydä hakemuksen ratkaisemista varten Oiwassa asiantuntijalausunto Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukselta. Osaamiskeskus ottaa kantaa, tuleeko asiassa tutkia ennakkoluvan myöntäminen sen hoidon osalta, joka ei vastaa asiakkaalle myönnettyä ennakkolupaa.

Jos julkinen terveydenhuolto ei pysty määrittämään vastaavan hoidon vieraskuntalaskutushintaa ja asiakasmaksua käytettävissä olevien tietojen perusteella, sen tulee ilmoittaa asiasta Kelalle. Pyydä tällaisessa tilanteessa asiakkaalta lisäselvitystä.

Molemmat tahot vastaavat määräajan tai kiirehtimisten puitteissa

Laske yhteen Suomessa vastaavassa tilanteessa annettavan hoidon vieraskuntalaskutushinta ja mahdollisten apteekista ostettujen lääkkeiden lääkekorvaus ja vertaa näiden yhteissummaa hoitoa antaneen maan korvaukseen. Käsittele korvaushakemus oikean vaihtoehdon mukaisesti:

A. Vieraskuntalaskutushinnan ja lääkekorvauksen yhteissumma on sama tai pienempi kuin hoitoa antaneen maan korvaus:

Maksa korvauksena hoitoa antaneen maan korvaus.

Esimerkki

Asiakkaan maksamat hoitokustannukset 1000 e

svl:n mukainen korvaus lääkekustannuksista 40 e

Hoitoa antaneen maan korvaus 800 e

Vieraskuntalaskutushinta 700 e

Asiakasmaksu 50 e

Hoitoa antaneen maan korvaus 800 e > Vieraskuntalaskutushinta 700 e + lääkekorvaus 40 e

Korvataan hoitoa antaneen maan korvaus.

B. Vieraskuntalaskutushinnan ja lääkekorvauksen yhteissumma on suurempi kuin hoitoa antaneen maan korvaus:

1. Selvitä Suomen korvaustaso hoidon osalta. Kun korvauksen perusteena on Suomen korvaustaso, asiakkaan maksettavaksi omavastuuosuudeksi tulee aina jäädä asiakasmaksu, joka olisi peritty vastaavasta hoidosta Suomessa.

a. Jos vieraskuntalaskutushinta on sama tai pienempi kuin asiakkaan hoidosta maksamat kustannukset vähennettynä asiakasmaksulla, Suomen korvaustaso on hoidon osalta vieraskuntalaskutushinta.

Esimerkki

Asiakkaan maksamat hoitokustannukset 1 000 euroa

Hoitoa antaneen maan korvaus 700 e

Vieraskuntalaskutushinta 900 e

Asiakasmaksu 50 euroa.

Vieraskuntalaskutushinta 900 e < 1 000 euroa - asiakasmaksu 50 euroa = 950 euroa.

Suomen korvaustaso on hoidon osalta vieraskuntalaskutushinta.

b. Jos vieraskuntalaskutushinta on suurempi kuin asiakkaan hoidosta maksamat kustannukset vähennettynä asiakasmaksulla, Suomen korvaustaso on hoidon osalta asiakkaan maksamat hoitokustannukset vähennettynä asiakasmaksulla.

Esimerkki

Asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 euroa

Hoitoa antaneen maan korvaus 700 euroa

Vieraskuntalaskutushinta 900 euroa.

Asiakasmaksu 50 euroa.

Vieraskuntalaskutushinta 900 e > asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 e

Suomen korvaustaso on asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 e - asiakasmaksu 50 e = 750 euroa

Esimerkki

Asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 euroa

Hoitoa antaneen maan korvaus 700 euroa

Vieraskuntalaskutushinta 750 euroa.

Asiakasmaksu 110 euroa.

Vieraskuntalaskutushinta 750 e > asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 e - asiakasmaksu 110 e = 690e

Suomen korvaustaso on asiakkaan maksamat hoitokustannukset 800 e - asiakasmaksu 110 e = 690 euroa

2. Vertaa Suomessa hoidosta maksettavan korvauksen ja lääkekorvauksen yhteissummaa hoitoa antaneen maan korvaukseen:

a. Jos hoitoa antaneen maan korvaus on pienempi:

Maksa korvauksena hoitokustannuksista Suomen korvaustason mukaisesti joko vieraskuntalaskutushinta tai aiheutuneet kustannukset vähennettynä asiakasmaksulla. Korvaa lääkekustannukset svl:n mukaisesti.

b. Jos hoitoa antaneen maan korvaus on suurempi tai yhtä suuri:

Maksa korvauksena hoitoa antaneen maan korvaus.

Ainoastaan toinen taho vastaa ensimmäisen määräajan tai kiirehtimisen puitteissa

Käsitle korvaushakemus saadun vastauksen perusteella vastaamiseen annetun määräajan päätyttyä

- jos julkinen terveydenhuolto ei vastaa kyselyyn, maksa korvaus hoitoa antaneen maan vastauksen perusteella
- jos hoitoa antanut maa ei vastaa, maksa korvaus julkisen terveydenhuollon vastauksen perusteella (ks. Molemmat tahot vastaavat määräajan puitteissa, vaihtoehto B. ilman vertailua hoitoa antaneen maan korvaukseen)

Kiirehdi kerran sitä tahoja, joka ei ole toimittanut vastausta tiedusteluun. Pyydä toimittamaan vastaus kiirehtimisen lähettämistä seuraavien 21 vuorokauden kuluessa.

Jos toinen taho toimittaa vastauksen korvaushakemuksen ratkaisemisen jälkeen, tutki olisiko korvaus ollut korkeampi, jos molemmat vastaukset olisivat olleet käytettävissä ennen korvaushakemuksen ratkaisemista. Jos olisi, oikaise aiemmin annettu päätös asiakkaan eduksi ja maksa lisää korvausta.

Huomautus

Jos toisen tahon vastaus saapuu ennen annettua määräaika, ja asiakas saa vastauksen perusteella täysimääräisen korvauksen, ei korvauksen maksamisessa tarvitse odottaa toisen tahon vastausta. Toisen tahon vastausta ei myöskään tämän jälkeen tarvitse enää kiirehtiä.

Kumpikaan taho ei vastaa kiirehtimisestä huolimatta

Kela ei voi korvata asiakkaalle ennakkoluvan perusteella annetun hoidon kustannuksia ilman hoitoa antaneen maan tai julkisen terveydenhuollon vastausta.

Lähetetä asiakkaalle ilmoitus asiasta asiakaskirjeellä (KVI10). Liitä ilmoitus Oiwan työhön ja sulje työ.

Jos ilmoituksen lähettämisen jälkeen saadaan vastaus, käsittele korvaushakemus vastauksen mukaisesti. Jos saadaan korvauspäätöksen antamisen jälkeen toinenkin vastaus, tutki olisiko korvaus ollut korkeampi, jos molemmat vastaukset olisivat olleet käytettävissä ennen korvaushakemuksen ratkaisemista. Jos olisi, oikaise aiemmin annettu päätös asiakkaan eduksi ja maksa lisää korvausta.

Kun vastausten perusteella ei jää korvattavaa

Tutki mahdollisuus tapauksen käsittelyyn omatoimisena hoitoon hakeutumisena silloin, kun olet varma, ettei hoitokustannuksista makseta korvausta ennakkoluvan perusteella. Tällainen tilanne tulee kyseeseen, kun sekä hoitoa antanut maa että julkinen terveydenhuolto vastaa tiedusteluihin ja

- hoitoa antanut maa ilmoittaa, että annettua hoitoa ei korvata hoitoa antaneen maan lainsäädännön mukaan ja
- julkinen terveydenhuolto ilmoittaa, että hoidosta perittävä asiakasmaksu on suurempi kuin hoidon vieraskuntalaskutushinta ja/tai asiakkaan ulkomailla maksamat hoitokustannukset

Tutki tällaisessa tilanteessa, saisiko asiakas hoitokustannuksista korvausta sairausvakuutuslain mukaisesti omatoimisena hoitoon hakeutumisena. Jos asiakas hakee korvausta myös matkakustannuksista, tutki, onko korvaus pelkistä matkakustannuksista ennakkoluvan perusteella suurempi kuin koko tapauksen käsittely omatoimisena hoitoon hakeutumisena. Käsittele tapaus kokonaisuutena sen mukaan, kummalla tavalla käsiteltynä asiakas saa paremman korvauksen. Huomioi, ettei mahdollisia matkakustannuksia voida korvata ennakkoluvan perusteella, jos hoitokustannukset korvataan omatoimisena hoitoon hakeutumisena.

Mahdollisuutta tapauksen käsittelyyn omatoimisena hoitoon hakeutumisena ei tutkita, jos molemmat tahot eivät ole vastanneet tiedusteluihin. Jos esimerkiksi hoitoa antanut maa ei ole vastannut E 126-tiedusteluun, ja asiakkaalle ei jää hoitokustannuksista korvattavaa Suomen korvauskäytännön mukaisesti, sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen mahdollisuutta ei tutkita hoitokustannusten osalta. Anna tällöin hoitokustannusten korvaamisesta hylkäävä päätös. Jos hoitoa antanut maa toimittaa korvaushakemuksen ratkaisemisen jälkeen vastauksen, jonka mukaa hoitoa korvattaisiin hoitoa antaneessa maassa, oikease aiemmin annettu päätös asiakkaan eduksi ja maksa korvaus hoitoa antaneen maan vastauksen mukaisesti.

1.2.1.1.4 Luvan hakeminen jälkikäteen

Asiakas voi hakea ennakkolupaa myös hoidon saamisen jälkeen. Takautuvaa aikaa koskeva lupahakemus ratkaistaan kuten ennen hoidon saamista jätetty hakemus.

Myös Kela voi ehdottaa asiakkaalle ennakkoluvan myöntämisedellytysten jälkikäteistä tutkimista. Näin tulee toimia, jos ulkomailla syntyneiden sairaanhoitokustannusten korvauskäsittelyssä huomataan, että asiakkaalle voisi mahdollisesti tulla myönnettäväksi hoitoon hakeutuminen ennakkolupa. Ennen kuin ennakkoluvan myöntämisedellytysten tutkimista ehdotetaan asiakkaalle hänen jättämänsä korvaushakemuksen perusteella, tulee arvioida

- onko asiakkaan ulkomailla saamaan hoitoon aiemmin myönnetty ennakkolupia ja/ tai
- ovatko asiakkaan ulkomailla saaman hoidon hoitojonot ovat Suomessa pitkiä ja/ tai
- onko kyseessä hoito, jota ei korvata sairausvakuutuslain nojalla (esim. ennaltaehkäisevä hoito)

Pelkästään yhden seikan toteutuminen ei välttämättä johda myöntämisedellytysten tutkimiseen. Ennakkoluvan myöntämisen edellytyksiä ei ole tarpeen tutkia esimerkiksi pelkästään sillä perusteella, että hoidosta ei makseta korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Luvan myöntämisedellytysten tutkimista tulisi kuitenkin ehdottaa asiakkaalle, jos on tiedossa, että kyseiseen hoitoon on aiemmin myönnetty lupia ja jos käsittelijällä on lisäksi tuntuma siitä, että lupa voisi tässäkin tilanteessa tulla myönnettyksi. Arviointi perustuu aina käsittelijän kokemukseen. Jos käsittelijällä ei ole kokemukseen perustuvaa tietoa ennakkolupien myöntämisestä, hänen tulee tiedustella asiaa ennakkolupahakemusten käsittelijältä.

Jos ennakkoluvan myöntämisedellytykset tulevat tutkittavaksi ulkomailla syntyneiden sairaanhoitokustannusten korvauskäsittelyn yhteydessä, asiakkaalta ei tarvitse pyytää erillistä ennakkolupahakemusta. Voit kuitenkin joutua pyytämään asiakkaalta asian käsittelyä varten hänen terveydentilaansa koskevia tietoja ja asiakirjoja (esim. sairauskertomus tai lääkärinlausunto).

Haku aika

Kun Suomi on toimivaltainen ratkaisemaan asiakkaan ennakkolupahakemuksen, ennakkoluvan myöntämisedellytykset voidaan tutkia jälkikäteen, jos asiakas on toimittanut ennakkolupahakemuksen tai ulkomailla syntyneiden sairaanhoitokustannusten korvaushakemuksen Kelaan kuuden kuukauden sisällä hoitokustannusten maksun suorittamisesta. Hakuajan osalta sovelletaan sairausvakuutuslain mukaisia hakuajoja koskevia säännöksiä (SVL 15 luku 3§ hakemisen määräajasta ja 7§ määräjän noudattamatta jättämisestä).

Jos osa asiakkaan takautuvaa ennakkolupaa koskevan hakemuksen kustannuksista on sairausvakuutuslain mukaisen hakuajan puitteissa ja osa ei, julkiselta terveydenhuollosta voidaan pyytää lausuntoa kaikkien käyntipäivien osalta. Jos julkinen terveydenhuolto ei puolla ennakkoluvan myöntämistä, kustannusten korvaaminen käsitellään sairausvakuutuslain mukaisesti omatoimisena hoitoon hakeutumisenä. Tällöin lain hakuajoja koskevia säännöksiä tulee soveltaa normaalisti.

Huomautus

Jos asiakkaalle myönnetään jälkikäteen ennakkolupa hoitoon, jonka kustannuksista on aikaisemmin maksettu asiakkaalle sairausvakuutuslain mukaisia korvauksia, selvitä, saako asiakas ennakkoluvan perusteella paremman korvauksen. Muista huomioida myös matkakustannukset.

Jos asiakas saa ennakkoluvan perusteella paremman korvauksen, Kelan tulee hakea sairausvakuutuslain mukaisia korvauksia koskevan päätöksen poistamista sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalta (SAMU). Jos sairausvakuutuslain mukaisesta korvauspäätöksestä on valitus vireillä, päätöksen poistoa ei voi hakea ennen kuin muutoksenhaku on käsitelty valitusasian.

Sairausvakuutuslain mukaisia hakuajoja koskevia säännöksiä ei sovelleta, jos toinen EU- tai Eta-maa tai Sveitsi on toimivaltainen ratkaisemaan Suomessa asuvan asiakkaan ennakkolupahakemuksen. Koska EU-asetuksessa ei ole säädetty luvan hakuajasta, Kelan tulee toimittaa toimivaltaiselle maalle hakemus ja tieto luvan myöntämisedellytysten täyttymisestä Suomessa, vaikka hoitokustannusten maksamisesta olisi yli 6 kuukautta.

Hakemuksen käsittely

Suomessa asuva asiakas

Kun lupaa hakee jälkikäteen Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle, pyydä julkiselta terveydenhuollosta lausunto jo annettua hoitoa koskevan lupahakemuksen ratkaisemista varten. Pyydä julkista terveydenhuoltoa ottamaan luvan myöntämistä puoltavan lausunnon yhteydessä kantaa siihen, mitä kustannuksia vastaavan hoidon antamisesta olisi aiheutunut Suomessa ja mikä olisi ollut hoidosta peritty asiakasmaksu. Liitä lausuntopyyntöön kopiot asiakkaan hakemusasiakirjoista sekä julkiselle terveydenhuollolle osoitettu tietopyyntö kustannusten korvaamista varten (KVV11).

Jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, Kela korvaa asiakkaalle aiheutuneet hoitokustannukset samalla tavalla kuin jos asiakkaalle olisi myönnetty lupa ennen hoidon saamista. Tiedustele korvauksen määrittämistä varten hoitoa

antaneelta maalta sen lainsäädännön mukainen korvausmäärä vasta sitten, jos julkinen terveydenhuolto puoltaa ennakkoluvan myöntämistä.

Huomautus

Kun lupaa hakee jälkikäteen Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin vastuulle, Suomi ei ole toimivaltainen ratkaisemaan asiakkaan ennakkolupahakemusta. Tällainen asiakas ei voi myöskään saada Kelasta sairaanhoitokorvausta ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvistä hoito-, matka-, oleskelu- ja lääkekustannuksista.

Kelan tulee välittää kustannusvastuuvaltiolle asiakkaan hakemus ja tieto siitä, täyttyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytykset Suomessa. Pyydä julkista terveydenhuoltoa ottamaan kantaa luvan myöntämisen edellytysten täyttymiseen Suomessa (IEV10).

Ulkomailla asuva asiakas

Kun lupaa hakee jälkikäteen toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannukset kuuluvat Suomen vastuulle, ja jonka asuinmaa laskuttaa asiakkaan hoitokustannukset todellisina kustannuksina¹, pyydä asiakkaan asuinmaalta todistus siitä, täyttyvätkö luvan myöntämisedellytykset asiakkaan asuinmaassa.

Jos luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät asiakkaan asuinmaassa, Kela korvaa asiakkaalle aiheutuneet hoitokustannukset samalla tavalla kuin jos asiakkaalle olisi myönnetty lupa ennen hoidon saamista. Jos asiakas hakee Kelasta korvausta hoitoon hakeutumiseen liittyvistä kustannuksista, eikä asiakkaalla ole kotikuntaa tai hoitosuhdetta Suomessa, tiedustele korvauksen määrittämistä varten Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä tai Helsingin kaupungilta vastaavasta hoidosta Suomessa aiheutuvat kustannukset. Jos asiakkaalla on kotikunta, tiedustele vastaavan hoidon kustannukset kotikunnasta. Tiedustele myös hoitoa antaneelta maalta sen lainsäädännön mukainen korvausmäärä. Tee korvausta varten tarvittavat tiedustelut vasta sitten, jos asiakkaan asuinmaa katsoo luvan myöntämisedellytysten täyttyvän.

Jos asuinmaa ei toimita Kelaan todistusta, pyydä lausunto normaalin prosessin mukaisesti Suomen julkiselta terveydenhuollolta. Jos lupa tulee myönnettäväksi lausunnon perusteella, tee korvausta varten tarvittavat tiedustelut samalla tavalla kuin jos lausunto olisi saatu asiakkaan asuinmaalta.

¹tai laskuttaisi, elle hoitokustannusten laskuttamisesta olisi luovuttu maiden välillä

1.2.1.2 Ulkomailta Suomeen hoitoon ennakkoluvalla

Toisessa EU- tai Eta-maassa, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva ja vakuutettu asiakas voi hakeutua Suomeen hoitoon EU-asetuksen 883/2004 mukaisella ennakkoluvalla S2 tai E 112.

Suomeen hoitoon hakeutuvan asiakkaan tulee itse selvittää hoitomahdollisuudet siinä terveydenhuollon yksikössä, jossa hän haluaa saada hoitoa.

Ennakkoluvalla hoitoon Suomen julkiseen terveydenhuoltoon

Suomen julkisen terveydenhuollon tulee järjestää ennakkoluvalla Suomeen hoitoon hakeutuvalla asiakkaalle hoito ilman syrjintää ja samoin perustein kuin Suomessa asuvalle asiakkaalle. Hoitoon ottamisen lääketieteelliset perusteet ja määrääjat (hoitotakuuajat) ovat ennakkoluvalla ulkomailta Suomeen hoitoon hakeutuvalla samat kuin Suomessa asuvilla. Ennakkoluvalla ulkomailta Suomeen hoitoon hakeutuva ei siten voi saada hoitoa nopeammin kuin Suomessa asuva asiakas.

Ulkomailta Suomen julkiseen erikoissairaanhoidon hakeutuvalla asiakkaalla tulee olla lähete, jonka perusteella hänen hoidon tarpeensa arvioidaan. Myös ulkomailla kirjoitettu lähete voidaan hyväksyä, jos sen perusteella voidaan arvioida potilaan hoidontarve. Hoidontarpeen arviointi tulee tehdä samassa määrääjassa kuin missä Suomessa asuvan asiakkaan hoidon tarve arvioitaisiin vastaavassa tilanteessa.

Kun asiakas hakeutuu Suomen julkiseen terveydenhuoltoon hoitoon toisen EU- tai Eta-maan, Sveitsin tai Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämällä ennakkoluvalla, hän maksaa hoidosta saman asiakasmaksun kuin kunnassa asuva henkilö. Hoitoa antaneen julkisen terveydenhuollon yksikön ylläpitäjä (kunta tai kuntayhtymä) hakee ennakkoluvan nojalla annetun hoidon kustannuksista valtion korvausta Kelalta. Kela laskuttaa kustannukset edelleen ennakkoluvan myöntäneeltä valtiolta valtioiden välisessä laskutuksessa.

Kunnalla tai kuntayhtymällä on mahdollisuus rajoittaa ulkomailta tulevien asiakkaiden vastaanottoa, jos rajoittaminen on välttämätöntä kunnan asukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi.

Ostopalveluna hankittu hoito

Hoidon järjestäjä voi hankkia ennakkoluvan nojalla annettavan hoidon ostopalveluna julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta. Hoidon voi hankkia myös ostopalveluna ulkomailta. Jos kunta hankkii hoidon ostopalveluna, asiakas saa hoidon samalla julkisen terveydenhuollon asiakasmaksulla kuin kunnassa asuva henkilö. Hoidon järjestäjä hakee kustannuksista valtion korvausta Kelalta, kun se on maksanut hoitokustannukset palveluntuottajalle. Kela korvaa kunnalle tai kuntayhtymälle todelliset kustannukset, jotka kunta tai kuntayhtymä on maksanut palveluntuottajalle.

Ennakkolupa ja Suomen yksityinen terveydenhuolto

Jos asiakkaalla on toisen EU- tai Eta-maan, Sveitsin tai Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämä ennakkolupa ja hän hankkii hoidon Suomen yksityisestä terveydenhuollosta, hän maksaa ensin kaikki kustannukset itse.

Asiakas voi hakea ennakkoluvan nojalla yksityisessä terveydenhuollossa annetun hoidon kustannuksista sairausvakuutuslain mukaista korvausta Kelasta hakemuksella SV 127. Asiakkaan tulee liittää hakemukseen toisen maan myöntämä ennakkolupa. Korvaus kattaa vain pienen osan kustannuksista. Asiakkaalle voi olla edullisempaa hakea kustannuksista korvausta ennakkoluvan myöntäneestä maasta.

Kela laskuttaa ennakkoluvan perusteella maksetut sairaanhoitokorvaukset ennakkoluvan myöntäneeltä maalta valtioiden välisessä laskutuksessa.

Ennakkolupa ja Kelan kuntoutusetuudet

Kelan kuntoutusetuudet ovat EU-asetuksen mukaisia luontoisetuuksia. Toisessa EU- tai Eta-maassa, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa vakuutettu asiakas voi hakea Kelasta kuntoutusetuuksia EU-asetuksen 883/2004 mukaisella ennakkoluvalla. Toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä myönnetty ennakkolupa ei kuitenkaan tuo asiakkaalle suoraan oikeutta Kelan kuntoutusetuuteen, vaan asiakkaan tulee hakea kuntoutusta vielä erikseen Kelasta.

Jos kuntoutuksessa on kyseessä esimerkiksi Kelan järjestämä kuntoutuskurssi, asiakas voi hakea paikkaa kurssille toisen EU- tai Eta-maan, Sveitsin tai Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämän ennakkoluvan nojalla. Jos Kela myöntää asiakkaalle paikan kuntoutuskurssille, asiakas osallistuu kurssille ja kurssin järjestäjä laskuttaa kustannukset Kelalta. Kela laskuttaa lopulta ennakkoluvan perusteella kustannukset ennakkoluvan myöntäneeltä maalta.

Lue lisää

[Ulkomailta tulevien potilaiden hoitoon ottamisen rajoittaminen](http://www.eu-terveydenhoito.fi) (www.eu-terveydenhoito.fi)

Suomessa annetun hoidon korvaaminen - asiakkaalla ennakkolupa

1.2.2 Omatoiminen hoitoon hakeutuminen

EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä vakuutetulla asiakkaalla on oikeus hakeutua omatoimisesti hoitoon toiseen EU-lainsäädäntöä soveltavaan maahan.

EU- ja Eta-mailla on velvollisuus ottaa vastaan toisista EU- ja Eta-maista ja Sveitsistä hoitoon hakeutuvat potilaat samalla tavalla kuin maassa asuvat. Terveyspalveluja on annettava yhdenvertaisesti kaikille hoitoon hakeutuville henkilöille.

Maat eivät ole velvollisia antamaan ulkomailta hoitoon hakeutuville potilaille

- pitkäaikaishoitoa ja muut palveluita, joiden tarkoituksena on tukea tavanomaisissa päivittäisissä toiminnoissa apua tarvitsevia henkilöitä
- elinsiirtoja ja elinten luovutukseen liittyviä operaatioita
- rokotteita ja rokotusohjelmia

Sveitsiin voi hakeutua hoitoon, mutta sillä ei ole velvollisuutta ottaa ulkomailta hoitoon hakeutuvaa potilasta hoitoon. Sveitsi voi päättää itsenäisesti, vastaanottaako se hoitoon hakeutuvaa asiakasta.

1.2.2.1 Suomesta ulkomaille hoitoon omatoimisesti

Asiakkaalla on oikeus hakeutua Suomesta hoitoon toiseen EU- tai Eta-maahan tai Sveitsiin.

Suomessa sairausvakuutetulla asiakkaalla tai asiakkaalla, jolla on kotikunta Suomessa, on oikeus saada Kelasta jälkikäteen korvausta hoitokustannuksista, jotka ovat aiheutuneet hoitoon hakeutumisesta toiseen EU-lainsäädäntöä soveltavaan valtioon. Asiakkaan oikeudesta korvaukseen säädetään rajalain 9 §:ssä. Kustannukset korvataan sairausvakuutuslain 2-5 lukujen mukaisesti. Asiakas voi saada korvausta ainoastaan sellaisesta hoidosta, joka on korvattavaa myös Suomessa.

Omatoimisesti hoitoon hakeutuneella asiakkaalla on oikeus korvaukseen myös matka- ja oleskelukustannuksista. Matka- ja oleskelukustannukset korvataan siten kuin matka olisi tehty siihen lähimpään tutkimus- tai hoitopaikkaan Suomessa, jossa asiakas saisi tarpeellisen tutkimuksen tai hoidon. Lähimmällä hoitopaikalla tarkoitetaan pääsääntöisesti asiakkaan kotiosoitetta lähimpänä olevaa julkisen terveydenhuollon yksikköä.

Jos asiakas hakeutuu hoitoon EU- tai Eta-valtioiden tai Sveitsin ulkopuolelle, hoitoon hakeutumisen kustannuksista ei makseta korvausta.

Lue lisää

Omatoimisen hoitoon hakeutumisen kustannusten korvaaminen

1.2.2.2 Ulkomailta Suomeen hoitoon omatoimisesti

Muussa maassa kuin Suomessa sairausvakuutettu asiakas voi hakeutua omatoimisesti ilman ennakkolupaa hoitoon Suomeen julkiseen ja yksityiseen terveydenhuoltoon.

Suomeen hoitoon hakeutuvan asiakkaan tulee itse selvittää hoitomahdollisuudet siinä terveydenhuollon yksikössä, jossa hän haluaa saada hoitoa.

Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta velvoittaa yksityisen ja julkisen terveydenhuollon palveluntarjoajan ottamaan potilaaksi toisessa EU-maassa vakuutetun asiakkaan. Hoito tulee järjestää ilman syrjintää ja samoin perustein kuin Suomessa asuvalle asiakkaalle. Velvollisuus ei koske Norjassa, Islannissa, Liechtensteinissa ja Sveitsissä vakuutettuja asiakkaita.

Muualla vakuutettu asiakas ei voi saada Kelasta korvausta kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet Suomeen hoitoon hakeutumisesta.

Omatoimisesti hoitoon Suomen julkiseen terveydenhuoltoon

Kun muualla vakuutettu asiakas hakeutuu Suomeen käyttämään julkisen terveydenhuollon palveluja omatoimisesti ilman ennakkolupaa, hänen tulee maksaa itse kaikki hoidosta aiheutuvat kustannukset.

Julkisella terveydenhuollolla on velvollisuus ottaa vastaan toisesta EU-maasta tuleva potilas vain jos hänen tarvitsemansa hoito on sellaista, jota julkinen terveydenhuolto muutenkin järjestää. Hoitoon ottamisen lääketieteelliset perusteet ja määrääajat (hoitotakuuajat) ovat samat kuin Suomessa asuvilla. Ulkomailta Suomeen hoitoon hakeutuva ei siten voi saada hoitoa nopeammin kuin Suomessa asuva asiakas.

Ulkomailta Suomen julkiseen erikoissairaanhoidon hakeutuvalla asiakkaalla tulee olla lähete, jonka perusteella hänen hoidon tarpeensa arvioidaan. Myös ulkomailla kirjoitettu lähete voidaan hyväksyä, jos sen perusteella voidaan arvioida potilaan hoidontarve. Hoidon tarpeen arviointi tulee tehdä samassa määrääjässä kuin Suomessa asuvan asiakkaan hoidon tarve arvioitaisiin vastaavassa tilanteessa.

Kunnalla tai kuntayhtymällä on mahdollisuus rajoittaa ulkomailta tulevien asiakkaiden vastaanottoa, jos rajoittaminen on välttämätöntä kunnan asukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi.

Omatoimisesti hoitoon Suomen yksityiseen terveydenhuoltoon

Kun muualla vakuutettu asiakas hakeutuu Suomeen käyttämään yksityisen terveydenhuollon palveluja, hänen tulee maksaa itse kaikki hoidosta aiheutuvat kustannukset. Yksityinen terveydenhuolto perii muualla vakuutetulle asiakkaalle annetusta hoidosta samat kustannukset, jotka se perisi Suomessa asuvalta asiakkaalta.

Muualla vakuutetettu asiakas ei voi saada Kelasta sairausvakuutuslain mukaista korvausta kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet omatoimisesta hoitoon hakeutumisesta Suomeen. Asiakkaan tulee hakea korvauksia maasta, joka vastaa hänen sairaanhoitonsa kustannuksista.

1.3 Ennakkoluvan hakeminen

Suomessa asuva asiakas, jonka sairaanhoidon kustannuksista Suomi on vastuussa, voi saada ennakkoluvan toisessa EU- tai Eta-maassa, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa annettavaan hoitoon. Asiakas hakee ennakkolupaa Kelasta lomakkeella SV 129.

Asiakkaan hakemuksesta tulee käydä selkeästi ilmi:

- mihin maahan ja hoitolaitokseen asiakas haluaa hakeutua hoitoon
- mitä sairautta tai vammaa on tarkoitus hoitaa
- mikä hoito on kyseessä
- hoidon ajankohta ja kesto

Jos hakemuksesta ei käy ilmi edellä mainittuja asioita, pyydä asiakkaalta lisätietoja ennen kuin jatkat hakemuksen käsittelyä.

Huomautus

Kelalla ei ole toimivaltaa ratkaista Suomessa asuvan asiakkaan ennakkolupahakemusta, jos asiakkaan sairaanhoidon kustannukset kuuluvat toisen maan vastuulle. Kela välittää tällöin hakemuksen kustannusvastuuvaltion sairausvakuutuslaitokselle. Lisäksi Kela välittää sairausvakuutuslaitokselle tiedon siitä, täytyvätkö ennakkoluvan myöntämisen edellytykset asiakkaan asuinmaassa Suomessa.

Asiakas voi hakea ennakkolupaa myös hoidon saamisen jälkeen (ks. [Luvan hakeminen jälkikäteen](#)).

Huomautus

Kela ei käsittele Suomeen hoitoon hakeutuvan asiakkaan ennakkolupahakemuksia. Toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä Suomeen hoitoon hakeutuvan asiakkaan tulee hakea ennakkolupaa asuinmaansa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Hakemuksen liitteenä pitää olla lääketieteellinen asiakirja

Hakemuksen SV 129 liitteenä pitää olla kopio lääketieteellisestä asiakirjasta (esim. hoitokertomus, selvitys sairaudesta tai hoitotoimenpiteestä, vapaamuotoinen terveydentilaa koskeva lausunto). Asiakirjan tulee koskea sairautta tai vammaa, jonka

hoitoon asiakas hakee lupaa. Jos hakemuksen liitteenä ei ole kopiota lääketieteellisestä asiakirjasta, pyydä asiakasta toimittamaan liite ennen kuin jatkat hakemuksen käsittelyä. Asiakkaalta ei tarvitse pyytää hakemuksen liitteeksi lääketieteellistä asiakirjaa, jos asiakas ilmoittaa hakemuksessaan (Kohta 5 Hoitosuhde Suomessa), että hänellä on hoitosuhde hakemaansa hoitoon siinä julkisen terveydenhuollon yksikössä, jolta tulee pyytää lausunto hakemuksen ratkaisemista varten. Julkisen terveydenhuollon tulisi tällöin löytää asiakkaan terveydentilaa koskevat tiedot potilastietojärjestelmästä.

Lisäselvitysten pyytäminen

Pyydä asiakasta toimittamaan lisäselvitykset Kelaan 14 vuorokauden kuluessa. Voit pidentää määräaikaa asiakkaan pyynnöstä. Anna lisäaikaa vain kerran, ellei selvityksen toimittamisen viivästyminen johdu asiakkaasta riippumattomista syistä.

Jos asiakkaan hakemuksesta ei käy selkeästi ilmi, mihin hoitoon asiakas haluaa hakeutua, eikä asiakas toimita pyydettyjä lisäselvityksiä määräajassa, puutteelliseen hakemukseen ei tule pyytää lausuntoa julkiselta terveydenhuollolta tai todistusta asuinmaasta. Anna tällöin asiakkaalle päätös tutkimatta jättämisestä.

Työtapaturma tai ammattitauti

Työtapaturman tai ammattitaudin hoitoa koskevan hakemuksen ensisijainen käsittelijä on vakuutusyhtiö*, jossa asiakas on ollut tapaturmavakuutettuna.

Jos asiakas ilmoittaa hakemuksessa hoidon tarpeen syyksi työtapaturman tai ammattitaudin, pyydä asiakasta selvittämään vakuutusyhtiöltä mahdollisuutta hakeutua hoitoon ulkomaille. Jos vakuutusyhtiö ilmoittaa, ettei se korvaa asiakkaalle ulkomailta annettua hoitoa, tai että se ei käsittele asiakkaan hakemusta, voit jatkaa ennakkolupahakemuksen käsittelyä Kelassa.

Huomautus

Jos asiakkaalle myönnetään Kelasta ennakkolupa työtapaturman tai ammattitaudin hoitoon, ennakkoluvan nojalla annettava hoito katsotaan normaaliiksi sairaanhoidoksi. Kela laskuttaa ulkomailta annetun hoidon kustannukset puoltavan lausunnon antaneelta julkiselta terveydenhuollolta. Julkinen terveydenhuolto ei voi laskuttaa kustannuksia vakuutusyhtiöltä.

*Työtapaturman tai ammattitaudin hoitoa koskevan hakemuksen ensisijainen käsittelijä on Tapaturvavakuutuskeskus, jos

1. asiakasta ei ole vakuutettu työtapaturman tai ammattitaudin osalta, tai
2. kyseessä on Suomessa asuva, ulkomailta työtapaturmassa loukkaantunut asiakas, joka on vakuutettu työtapaturman varalta ulkomailta, tai
3. asiakas on altistunut ammattitaudille ulkomailta

Liikennevahingot

Liikennevakuutus on Suomessa lakisääteinen vahinkovakuutus, joka korvaa moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuvia vahinkoja. Liikennevahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon liikennevakuutus korvaa vahingosta aiheutuneet henkilövahingot. Liikennevakuutuslain mukaan korvausvaatimus on esitettävä sille vakuutusyhtiölle, joka on todennäköisesti vastuussa vahinkotapahtuman korvaamisesta.

Jos asiakas ilmoittaa hakemuksessa hoidon tarpeen syyksi liikennevahingosta aiheutuneen henkilövahingon, ole yhteydessä asiakkaaseen. Kerro, että Suomessa

liikennevakuutus korvaa liikennevahingosta aiheutuneet henkilövahingot. Asiakalta voi tiedustella, onko hän selvittänyt olisiko hänellä mahdollisuus saada hoitoa ulkomailla liikennevakuutuksen perusteella. Liikennevakuutus korvaa myös asiakasmaksut, jotka jäävät ennakkoluvallisessa hoitoon hakeutumisessa asiakkaan maksettavaksi.

Koska liikennevahingoista ei säädetä erikseen EU-asetuksessa 883/2004, lupahakemuksen käsittelyä voidaan jatkaa normaalin prosessin mukaan, jos asiakas haluaa hakea ennakkolupaa. Asiakkaan ei tarvitse toimittaa asiasta erillistä selvitystä vakuutusyhtiöltä.

Asiakas hakee lupaa julkiselta terveydenhuollolta

Jos asiakas jättää ennakkolupaa koskevan hakemuksen julkisen terveydenhuollon toimintayksikölle, sen on toimitettava hakemus ja oma lausuntonsa asiassa Kelaan. Julkisen terveydenhuollon tulee toimittaa hakemus ja lausunto Kelaan viivytyksettä, kuitenkin viimeistään 21 vuorokauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Asian käsittely ilman asiakkaan hakemusta

Asiakkaan ennakkolupahakemus voi tulla Kelaan vireille myös julkisen terveydenhuollon aloitteesta. Julkinen terveydenhuolto voi toimittaa Kelaan lausunnon ennakkoluvasta, vaikka asiakas ei itse hakisi lupaa Kelasta. Tällaisissa tapauksissa voit käsitellä asiakkaan ennakkolupa-asian julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella ilman asiakkaan hakemusta. Edellytyksenä on, että Kela on kyseisen asiakkaan kohdalla toimivaltainen ratkaisemaan asian julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella, ja että lausunto on saatu asiakkaan hoidosta vastaavalta taholta. Asiakkaan hoidosta voi vastata myös muu taho kuin asiakkaan kotikunnan mukainen julkinen terveydenhuolto.

Lue lisää

[Ennakkolupaa koskevan hakemuksen ratkaiseminen](#)

[Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella](#)

1.3.1 Vireilletulo

Lue asian vireilletulosta.

Asian vireillepanotavat

Asia pannaan vireille **kirjallisesti** (myös sähköisesti) tai **Kelan suostumuksella suullisesti**. Hakemuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Kelan etuuksien hakemisesta on erityissäännöksiä, joiden perusteella niitä haetaan yleensä erikseen vahvistetuilla hakemuslomakkeilla.

Postitse tai henkilökohtaisesti toimitettuna

Kun etuutta haetaan hakemuksella, hakemuslomake on allekirjoitettava. Jos hakemusta ei ole laadittu hakemuslomakkeelle, asia rekisteröidään vireille ja hakijaa pyydetään täyttämään hakemuslomake. Jos hakemus saapuu allekirjoittamattomana esimerkiksi postitse, siihen ei tarvitse pyytää allekirjoitusta, ellei ole syytä epäillä hakemuksen

alkuperäisyyttä tai eheyttä eikä esimerkiksi sitä, että hakemus olisi asiakkaan tahdon vastainen. Lue myös Asiakirjan täydentämisestä kohdat [Hakemuslomakkeen täydentäminen](#) ja [Allekirjoitus](#).

Asia tulee vireille myös puutteellisella hakemuksella. Puutteellista hakemusta ei palauteta asiakkaalle, vaan asiakasta pyydetään täydentämään sitä. Pyydä hakemuksen täydentämistä viestillä, puhelimitse tai kirjeellä. Lue myös Asiakirjan täydentäminen.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada todistus asiakirjan vastaanottamisesta (Kuitti Kelan toimistoon jätetyistä asiakirjoistaYHT02)

Sähköisen asiointipalvelun kautta

Osassa etuuksista asiakas voi saattaa asian vireille myös sähköisellä hakemuksella käyttämällä Kelan sähköisiä asiointipalveluja.

Hänen on tällöin tunnistauduttava joko pankin verkkotunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisen henkilökortin avulla. Sähköisen asiointipalvelun kautta jätetyistä hakemuksista lähtee automaattinen vastaanottokuittaus lähettäjälle.

Asia voi tulla vireille myös viestipalvelun kautta viestillä.

Tutustu verkkoasiointiin Kelassa.

Sähköpostitse tai faksilla

Asia voi tulla vireille myös sähköpostilla tai faksilla. Vireilletulotiedoista tulee käydä ilmi mitä asia koskee sekä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Etuusasioita (etuuteen liittyvät tiedot, hakemus tai hakemuksen liitteet) **ei** kuitenkaan tule Kelaan lähettää **sähköpostilla** tietoturvasyistä, koska sähköpostin lähettäjää koskevaa tietoa voidaan muokata helposti teknisesti. Henkilön sähköinen tunnistaminen ei ole käytössä Kelan sähköpostissa. Kela ei voi ohjata tai suositella asiakasta lähettämään salassa pidettäviä tietoja suojaamattomassa sähköpostissa. Tämän vuoksi Kela ei ilmoita sähköpostiyhteystietoja, johon etuusasioita voidaan lähettää. Kela tarjoaa sähköisenä palveluna tietoturvaliikkeen [Asiointipalvelun](#). Jos etuutta koskeva viesti lähetetään Kelaan sähköpostilla, Kelassa ei voida turvata sitä, että sähköposti saapuu Kelaan ja etuusasia tulee vireille. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla, joten vastuu sähköpostin perille menosta jää sähköpostia lähetettäessä lähettäjälle. Katso poikkeukset.

Faksina toimitettu hakemus tulee vireille faksin saapumispäivänä. Faksatessa hakemuksessa oleva allekirjoitus on riittävä, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä ole syytä epäillä asiakirjan alkuperäisyyttä ja säilymistä muuttumattomana. Tällöin alkuperäistä hakemuslomaketta ei tarvitse toimittaa myöhemmin.

Suullisesti

Tietyissä tilanteissa asia voi tulla vireille myös asiakkaan suullisen hakemuksen tai ilmoituksen perusteella (esimerkiksi etuuden lakkautus tai päätöksen oikaisu asiakkaan eduksi). Suullisesti saadut tiedot on aina dokumentoitava Oiwan yhteydenottoon. Luo tarvittaessa toimeksiantotyö ja liitä yhteydenotto siihen.

Lue [suullisesta hakemisesta](#).

1.3.1.1 Lähettäjän vastuu

Lähettäjä vastaa asiakirjan perillemenosta oikeaan osoitteeseen oikeassa ajassa. Asiakkaalla on ensisijainen velvollisuus selvittää, minkä viranomaisen tehtäviin asiakirjan käsittely kuuluu. Asiakas vastaa myös siitä, että asiakirja tulee perille toimivaltaiseen viranomaiseen ennen määräajan päättymistä. Esimerkiksi postinkulun viivästyminen ei poista lähettäjän vastuuta. Asiakkaan on varmistettava, että kirjeessä on tarpeeksi postimerkkejä. Lue myös [asiakirjan siirrosta](#) .

1.3.1.2 Asiakirjan siirto

Jos Kelaan on erehdyksessä toimitettu hakemus tai muu asiakirja, sitä ei saa jättää käsittelemättä vaan se on viipymättä siirrettävä toimivaltaiseksi katsottavalle viranomaiselle.

Lue asiakirjan siirrosta.

1.3.2 Kuka voi hakea etuutta?

Tässä ohjeessa on kerrottu yleiset säännöt siitä, kuka voi hakea etuutta missäkin tilanteessa. Tämän lisäksi on olemassa etuuskohtaisia säännöksiä, jotka voivat joko poiketa näistä yleisistä ohjeista tai täydentää niitä. Etuuksien osalta katso myös kohta Maksaminen.

1.3.2.1 Henkilö itse

18 vuotta täyttänyt henkilö

- hakee etuutta yleensä itse
- voi valtuuttaa toisen henkilön eli asiamiehen toimimaan puolestaan (esimerkiksi hakemaan etuutta)
- voi itse hakea etuutta, vaikka hänelle olisi määrätty edunvalvoja
 - ellei holhousviranomainen ole rajoittanut hänen toimintakelpoisuuttaan
- on täysivaltainen, ellei holhousviranomainen edunvalvojan määrätessään ole julistanut häntä vajaavaltaiseksi
 - vajaavaltaiseksi julistetun puolesta etuutta hakee edunvalvoja

Lue lisää asianosaisasemasta ja puhevallan käyttämisestä, täysi-ikäiselle määrätystä edunvalvojasta, rinnakkaisesta puhevallasta, toimintakelpoisuuden rajoittamisesta ja vajaavaltaisen puhevallasta

Alle 18-vuotias

- on vajaavaltainen ja hänen puolestaan etuuksia hakee yleensä hänen edunvalvojansa
 - edunvalvojina ovat yleensä hänen **huoltajansa**
- 15 vuotta täyttänyt on vajaavaltainen
 - mutta hänellä **on oikeus myös itse hakea etuutta**
- **katso tarkemmin etuuskohtaiset menettelyt**

Jos henkilöllä itsellään ei ole oikeutta hakea etuutta ja hän on jättänyt etuushakemuksen, ota yhteyttä tämän edunvalvojaan tai huoltajaan.

Lue lisää alaikäisen puhevallan käyttämisestä

1.3.2.2 Edunvalvoja

Jos edunvalvoja on määrätty hoitamaan päämiehen (edunvalvonnan alainen henkilö) **taloudellisia asioita** tai taloudellisia asioita ja varallisuutta/omaisuutta

- edunvalvojalla **on oikeus** hakea etuutta päämiehen puolesta
- eikä päämiehen **toimintakelpoisuutta ole rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamisen osalta**, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **joko päämies itse tai edunvalvoja**. Jos etuutta hakee tai hakemuksen on allekirjoittanut päämies itse, on **edunvalvojaa kuultava asiassa**.
- mutta päämiehen oikeustoimikelpoisuutta **on rajoitettu** siten, ettei hän voi hoitaa taloudellisia asioitaan, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **vain edunvalvoja**.
- ja päämies on **julistettu vajaavaltaiseksi** etuutta voi hakea **vain edunvalvoja**
- etuus **maksetaan** edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä. **Tarkista edunvalvojan tehtävän sisältö** holhousasioiden rekisterikyselyllä. Holhousasioiden rekisteristä näkyy

- edunvalvojan nimi ja tunniste tiedot
- tieto edunvalvonnan alkamis- tai lakkaamisajankohdasta
- tieto edunvalvojan tehtävästä ja henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta (onko rajoitettu vai ei)
- tieto siitä, mikä viranomainen on ratkaissut asian.

Kyselyä pääset käyttämään Ratkaisutyön etuuskohtaisilta sivuilta kohdasta Työväliteet (Holhousasioiden rekisteri). Tee kysely antamalla etuudensaajan henkilötunnus. Kyselyä varten tulee anoa käyttöoikeudet Tahdin Käyttövaltuuksienhallintajärjestelmästä (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Huomaa, että voimassa oleva edunvalvontamääräys on voitu toimittaa Kelaan myös jo muun hakemuksen yhteydessä, jolloin määräys löytyy Oiwasta asiakkaan asiakirjoista.

Lue lisää edunvalvoja täysi-ikäiselle henkilölle, edunvalvojan rinnakkainen puhevalta, toimintakelpoisuuden rajoittaminen ja edunvalvojan puhevalta, täysi-ikäisen vajaavaltaisen puhevalta ja edunvalvonnan päätyminen.

1.3.2.3 Edunvalvontavaltuutettu

Edunvalvontavaltuutettu voi hakea etuutta päämiehensä puolesta

- jos edunvalvontavaltuutus on asianmukaisesti vahvistettu ja rekisteröity ja kun edunvalvontavaltuutus kattaa taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoidon – tuki maksetaan edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalla tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvontavaltuutuksesta.

- Edunvalvontavaltuutus merkitään holhousasioiden rekisteriin.
- Tiedon voimassa olevasta edunvalvontavaltuutuksesta saat henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.
- Tieto edunvalvontavaltuutuksesta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä.
- **Holhousasioiden rekisteristä** rekisterikyselyllä näkyy **edunvalvontavaltuutetun nimi** ja tunniste.
- Tarkempi tieto edunvalvontavaltuutetun tehtävästä selviää edunvalvontavaltakirjasta.
- Selvitä aina myös edunvalvontavaltuutuksen sisältö
- Jos valtuutusta ei ole liitetty hakemukseen tai sitä ei ole toimitettu aiemmin Kelaan, pyydä edunvalvontavaltuutetulta kopio edunvalvontavaltakirjasta.

Lue lisää edunvalvontavaltuutuksesta ja miten menetellään kun edunvalvontavaltuutettu hoitaa taloudellisia asioita.

1.3.2.4 Asiamies eli valtuutettu

Asiamies eli valtuutettu voi hakea etuutta päämiehen puolesta. Asiamiehen on

- esitettävä valtakirja tai
- muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan valtuuttajaa

Jos asiamiehenä toimii julkinen oikeusavustaja, Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, hänen ei tarvitse esittää valtakirjaa Kelassa, **ellei ole syytä epäillä** valtuutuksen todenperäisyyttä.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista pidetään julkista luettelo (oikeudenkäyntiavustajaluettelo). Tiedon siitä, onko lakimies saanut luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana, voi tarkistaa oikeushallinnon asiointipalvelusta (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon voi tarkistaa Asianajajaliiton sivuilta etsi asianajaja –haulla (https://www.asianajajaliitto.fi/etsi_asianajaja).

Valtuuttajan on kuitenkin **asioitava henkilökohtaisesti, jos** se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Lue lisää asiamiehen valtuutukseen perustuvasta oikeudesta toimia päämiehen puolesta ja asiamiehestä ilman valtakirjaa.

1.3.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö

Lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii henkilöstä **voi hakea etuutta toisen puolesta**

- jos henkilö **ei** sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia **itse pysty** hakemaan etuutta (tai muutoin huolehtimaan eduistaan ja oikeuksistaan) eikä hänellä ole **edunvalvojaa**. Tämä edellyttää myös sitä, että Kela **hyväksyy** lähiomaisen tai muun henkilön toimimaan toisen puolesta ja että **etuuslaissa on tästä asiasta säännös**
- kansaneläkelain etuudet (KEL 568/2007 54 § 2 mom.)
- vammaisetuudet (570/2007 15 § 2 mom.)
- kuntoutusetuudet ja kuntoutusrahaetuudet (566/2005 5 luku 42 §)
- eläkkeensaajan asumistuki (EAL 571/2007 3 luku 20 § 2 mom.)

- sairausvakuutuslain mukaiset etuudet (SVL 1224/2004 15 luku 2 § 3 mom.) ja
- vammaisten henkilöiden tulkkaukspalvelua koskevat asiat (133/2010 13 § 2 mom.)

Tällaisen henkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa, vaan hänen esiintymisensä perustuu Kelan hyväksyntään.

Lue lisää miten lähiomainen tai muu päämiehestä huolehtinut henkilö voi käyttää puhevaltaa ja miten hyväksyminen kirjataan.

1.3.2.6 Kunta

Jos lapsi on otettu kunnan sosiaalihuollon toimielimen huostaan, sillä on oikeus hakea lapselle kuuluvaa etuutta.

1.3.3 Lisäselvitysten pyytäminen

Lue asian selvittämisestä ja lisäselvitysten pyytämisestä.

Jos asiakkaan toimittama hakemus on puutteellinen, pyydä asiakasta täydentämään hakemuslomakkeella ilmoitettuja tietoja tai toimittamaan hakemuslomakkeen liitteenä tarvittavia asiakirjoja. Selvitä ennen lisäselvitysten pyytämistä, onko tieto jo Kelassa ja voiko sitä käyttää (esimerkiksi asiakkaan aiempien hakemusten tai toisen etuuden hakemisen yhteydessä toimitetut tiedot, asiakkaan perheenjäsenten tiedot). Jos tieto on jo Kelassa käytävissä, älä pyydä selvityksiä uudelleen. Tärkeää on, että pyydät kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuuksien mukaan kerralla.

Huomaa, että eri etuuslaeissa on määriteltä, milloin Kela saa pyytää lisäselvityksiä suoraan ulkopuoliselta taholta. Lue lisää tietojen saamisesta muilta tahoilta.

Viestipalvelulla, soittamalla tai kirjallisesti

- Lisäselvitysten pyytämisen priorisointijärjestys on etuuskäsittelyssä
 - Viestipalvelu tai puhelin
 - Asiakaskirje (jos viestipalvelu tai puhelin eivät ole mahdollisia tai eivät sovellu asiakkaan tilanteeseen)
- Lisäselvitykset pyydetään ensisijaisesti viestipalvelulla tai puhelimella sen mukaan, kumpi näistä on tarkoituksenmukaisempi, ja saattaa asian paremmin päätökseen.
- Jos asiakasta ei tavoiteta viestillä tai soittamalla, asiakkaalle lähetetään asiakaskirje.
- Ilmoita asiakkaalle määräaika, mihin mennessä hänen tulee toimittaa pyydetty lisäselvitys. Kerro samalla, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka hän ei toimittaisi pyydettyä lisäselvitystä.
- Kirjaa suullisen lisäselvityspyynnön yhteydessä Oiwan yhteydenottoon, mitä lisäselvityksiä olet pyytänyt asiakkaalta ja mihin mennessä hänen tulee toimittaa ne.
- Jos asiakkaalla on jo vireillä työ Oiwassa, liitä yhteydenotto työhön, ja aseta sille tarvittaessa uusi odottamisaika.
- Ohjaa asiakas toimittamaan tarvittavat liitteet ensisijaisesti kela.fi/asiointi Liitteet ja viestit -palvelun kautta tai kerro asiakkaalle vastausosoite, johon liitteet voi lähettää. Osoitteet löydät esim. [Kela.fi](https://kela.fi):stä kohdasta [Henkilöasiakkaat - Postiosoitteet](#). Käytössä on asiakkaan asuinpaikan mukaiset postilokero-osoitteet.

Viestipalvelua käytetään etuuskäsittelyssä silloin, kun asiakas on hyväksynyt viestipalvelun käytön verkossa. Sitä kannattaa käyttää erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole tarvetta asiakkaan kokonaisvaltaiseen elämäntilanteen tai palvelutarpeen kartoittamiseen.

Jos asiakkaalle soimitaan, ja hän ei vastaa puheluun, hänelle lähetetään tekstiviesti tietokoneelta 0100100-palvelusta (**Sinetin etusivu**)

- Kelassa on käytössä yhteiset tekstiviestimallit erilaisia tilanteita ja tarpeita varten. Etuuskien omat viestimallit löytyvät Etuuskien ohje –sivuilta Työvälineet otsikon alta.
- Muokkaa käyttämäsi mallia tarvittaessa asiakkaalle annetun puhelinnumeron osalta.
- Kopioi tekstiviesti ennen sen lähettämistä ja kirjaa se Oiwan yhteydenottoon

Lisäselvitykset on hyvä pyytää asiakaskirjeellä silloin, jos tämä on tarkoituksenmukaista asiakkaan tilanne, selvitysten määrä tai laatu huomioon ottaen. Vaativissa etuusasioissa voi olla kuitenkin järkevää tavoitella asiakasta esim. puhelimitse parikin vuorokautta ennen asiakaskirjeen lähettämistä.

Asiakas voi toimittaa lisäselvityksen joko viestipalvelun liitteenä, suullisesti tai kirjallisesti. Asiakas voi esimerkiksi puhelimitse täydentää hakemuslomakkeella ilmoittamatta jääneitä tietoja. Hakemuksen liitteenä toimitettavat ulkopuolisen tahon antamat selvitykset, kuten palkkatodistus tai vuokrasopimus, on kuitenkin toimitettava viestin liitteenä tai kirjallisesti. Etuuskohtaisesti on määritelty, mitkä tiedot asiakkaan tulee aina toimittaa kirjallisesti.

Sähköposti ei ole tietoturvasyistä Kelassa virallinen asiointikanava. Jos asiakas kuitenkin toimittaa lisäselvityksen tai liitteitä sähköpostilla, ne hyväksytään. Lue lisää lisäselvitysten toimittamisesta sähköisesti ja liitetiedostojen vastaanottamisesta muistitikulla, CD:llä tai kännykällä.

Hakemuslomakkeen täydentäminen

- Jos asiakkaan toimittama hakemuslomake on **puutteellisesti täytetty**, älä palauta alkuperäistä hakemusta asiakkaalle täydennettäväksi, vaan pyydä häntä muutoin selvittämään hakemuslomakkeesta puuttuvia tietoja, ensisijaisesti viestipalvelun avulla.
- Kirjaa asiakkaan asiaan liittyvä täydennys tai muu tieto Oiwaan (ei-skannattavissa etuuskissa hakemuslomakkeelle tai erilliselle paperille). Jos kirjaat hakemuslomakkeelle asiakkaan ilmoittamia tietoja, erottele kirjaamasi tiedot asiakkaan omakätisistä merkinnöistä (esim. puumerkilläsi).
- Jos hakemuslomakkeesta puuttuu allekirjoitus, lue lisää allekirjoituksesta.

Lue lisää hakemuslomakkeen täydentämisestä ja asiakirjan täydentämisestä.

Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle

Lue määräajasta lisäselvityksen toimittamiselle.

- Ilmoita lisäselvityspyynnön yhteydessä asiakkaalle määräaika, mihin mennessä pyydetyt lisäselvitykset tulee toimittaa. Määräaikaa lisäselvitysten toimittamiselle on yleensä kaksi viikkoa, mutta se voi olla pidempikin, jos selvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Ulkomaille lähetettävään lisäselvityspyyntöön on syytä antaa pidempi määräaika. Määräaika voi olla toisaalta lyhyempikin kuin kaksi viikkoa, jos asiakas kertoo pystyvänsä toimittamaan selvityksen jo aiemmin.

- Älä pyydä samaa kerran jo pyydettyä lisäselvitystä uudelleen. Jos asiakas on kirjallisesti hakemuslomakkeessa tai muutoin ilmoittanut toimittavansa lisäselvityksiä tiettyyn määräpäivään mennessä, älä pyydä asiakasta toimittamaan näitä lisäselvityksiä.
- Jos asiakas ei toimita lisäselvityksiä määräajassa, asia voidaan määräajan kuluttua käsitellä käytettävissä olevien tietojen perusteella.
- Erityisesti ennen hylkäävän päätöksen antamista on hyvä tarkistaa, onko yhteydenotoissa, kommentteissa tai asiakaskirjeissä mainintaa asiakkaan kanssa sovitusta tai hänelle annetusta poikkeavasta määräajasta.
- Määräaikaa voidaan asiakkaan pyynnöstä pidentää, jos asiakas ei pysty toimittamaan lisäselvityksiä alkuperäiseen määräaikaan mennessä. Jos asiakas pyytää lisääaikaa, sovi hänen kanssaan uusi määräaika, kirjaa se Oiwan yhteydenottoon, liitä tämä odottavaan työhön ja aseta työlle tarvittaessa uusi odottamisaika. Voit antaa lisääaikaa yleensä vain kerran. Tarvittaessa määräaikaa voidaan tämänkin jälkeen pidentää, jos selvityksen viipyminen johtuu asiakkaasta riippumattomista syistä.
- Vaikka selvitys olisi saapunut määräajan kuluttua umpeen, se otetaan huomioon päätöksenteossa. Jos päätös on jo tehty, se voidaan tarvittaessa oikaista.

1.4 Ennakkolupaa koskevan hakemuksen ratkaiseminen

Kela ratkaisee asiakkaan ennakkolupaa koskevan hakemuksen eri prosessin mukaan riippuen siitä, asuuko asiakas Suomessa vai ulkomailla.

Suomessa asuva asiakas

Kun Suomi on toimivaltainen ratkaisemaan Suomessa asuvan asiakkaan ennakkolupaa koskevan hakemuksen, ratkaise se julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella.

Myönnä asiakkaalle julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella ennakkolupa hoitoon hakeutumista varten, jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä. Varmista ennen päätöksen antamista, että julkinen terveydenhuolto on ottanut lausunnossaan kantaa kaikkiin tietoihin, jotka tarvitaan ennakkoluvan ratkaisemista varten.

Myönnä asiakkaalle ennakkolupa hoitoon hakeutumista varten myös silloin, kun julkinen terveydenhuolto ei toimita pyydettyä lausuntoa Kelaan sille annetussa määräajassa. Lausunto tulee olla Kelassa sen päivän aikana, joka julkiselle terveydenhuollolle on annettu määräajaksi. Odota määräajan umpeuduttua 1-2 päivää ennen kuin ratkaiset hakemuksen, koska Kelaan saapuvien asiakirjojen skannauksessa ja indeksoinnissa voi olla viivettä.

Huomautus

Jos julkisen terveydenhuollon lausunto saapuu Kelaan sen toimittamiselle annetun määräajan jälkeen, eikä Kela ole vielä tehnyt asiassa ratkaisua, lausunto on Kelan päätöstä sitova. Näin ollen Kela ei voi katsoa ennakkoluvan edellytysten täyttyvän, jos julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä.

Jos julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä ja lausunto johtaa hakemuksen hylkäämiseen, anna [asiakkaalle mahdollisuus lausua mielipide](#) julkisen terveydenhuollon lausunnosta ennen hakemuksen hylkäämistä.

Ulkomailla asuva asiakas

Kun Suomi on toimivaltainen ratkaisemaan ulkomailla asuvan asiakkaan ennakkolupaa koskevan hakemuksen, ratkaise se asiakkaan asuinmaan antaman todistuksen perusteella. Jos asuinmaalta ei ole saatu pyydettyä todistusta, ratkaise hakemus asiakkaan tilanteesta riippuen joko Suomen julkisen terveydenhuollon arvion tai lausunnon perusteella.

Myönnä asiakkaalle ennakkolupa, jos asuinmaa ilmoittaa, että ennakkoluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät asuinmaassa. Varmista ennen päätöksen antamista, että asuinmaa on ottanut todistuksessaan kantaa kaikkiin tietoihin, jotka tarvitaan ennakkoluvan ratkaisemista varten.

Myönnä asiakkaalle ennakkolupa, jos asuinmaasta ei ole saatu pyydettyä todistusta, ja julkinen terveydenhuollon arviossa todetaan, että haettu hoito on asiakkaan kohdalla lääketieteellisesti perusteltua tai julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä lausunnossaan. Varmista ennen päätöksen antamista, että julkinen terveydenhuolto on ottanut arviossaan tai lausunnossaan kantaa kaikkiin tietoihin, jotka tarvitaan ennakkoluvan ratkaisemista varten.

Jos ulkomailla asuvan asiakkaan hakemuksen ratkaisemista varten ei saada Suomen julkiselta terveydenhuollolta arviota tai lausuntoa, pyydä ohjeet tapauksen ratkaisemista varten Oiwan asiantuntijalausunnolla Kv-asioiden osaamiskeskuksesta.

Jos asiakkaan asuinmaasta tai Suomen julkiselta terveydenhuollolta saadut tiedot johtavat hakemuksen hylkäämiseen, [anna asiakkaalle mahdollisuus lausua mielipide](#) asuinmaan todistuksesta tai julkisen terveydenhuollon arviosta tai lausunnosta ennen hakemuksen hylkäämistä.

Lue lisää

[Suomessa asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely](#)

[Ulkomailla asuvan asiakkaan lupahakemuksen käsittely](#)

[Julkisen terveydenhuollon lausunto](#)

[Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella](#)

1.4.1 Käsittelypaikka

- [Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat](#)
- [Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat](#)
- [Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat](#)

Käsittelypaikalla tarkoitetaan tässä ohjeessa etuusasian valmistelu- ja ratkaisupaikkaa.

Etuusasian valmistelu ja ratkaiseminen tapahtuvat pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä. Hakemus voidaan valmistella ja ratkaista myös muussa kuin kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä siten, kun siitä on erikseen sovittu. Esimerkiksi tiettyjen etuuksien tai asiakasryhmien

valmistelu- ja ratkaisutoiminta on keskitetty Kelassa. Lue tarkemmin poikkeavista käsittelypaikoista kyseisen etuuden ohjeista.

Kotikunnan mukaan määräytyvä vakuutuspiiri

Kelan etuusjärjestelmien toiminta pohjautuu henkilön toimistotietoon. Toimisto määräytyy yleensä henkilön väestötietojärjestelmän (VTJ) vakituisen asuinkunnan ja postinumeron mukaan. Jos henkilölle rekisteröidään Kelassa poikkeava toimisto, myös vakuutuspiiri voi muuttua.

Toimisto ja vakuutuspiiri näkyvät henkilön Henkilön tietojen kyselyllä (HEKY) (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Vakuutuspiirin vaihtuminen

Jos henkilö muuttaa toiseen vakuutuspiiriin, vastuuyksikkötiedot muodostuvat etuusjärjestelmiin yleensä ohjelmallisesti. Tarvittaessa tulee kuitenkin tehdä henkilötietomuutokset HEMU-aloitusvalikon kautta. Lue lisää henkilön yleistietojen muutoksista.

Vakuutuspiirin tulee siirtää asiakasta koskevat vireillä olevat asiat uuteen vakuutuspiiriin käsiteltäviksi.

Muutolla toiseen vakuutuspiiriin voi olla vaikutusta myös maksussa oleviin Kelan etuuksiin. Esimerkiksi jos henkilö saa asumistukea, tulee hänelle muuton vuoksi lähettää tarkistushakemus.

Vakuutuspiirit voivat keskenään sopia asian käsittelyn siirrosta, jos henkilö esittää, että tietty häntä koskeva etuusasia käsiteltäisiin jossakin muussa toimipaikassa tai vakuutuspiirissä kuin siinä, jossa hänen asiansa normaalin työnkulun mukaan käsiteltäisiin. Lue lisää vakuutuspiirin vaihtamisesta kohdasta Kunta- ja toimistotiedot.

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää turvakieltoasiakkaiden ratkaisutyön keskittämisestä kohdasta Turvakielto.

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää vankila-asioiden ratkaisutyön keskittämisestä ohjeesta Vankilassaolo ja Kelan etuudet sekä prosessikuvauksesta Vankilailmoitusten käsittely.

Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat

Muutoksenhakuasia

Muutoksenhakuasian käsittelee se yksikkö, johon Oiwa työn ohjaa. Lue myös erityismenettelyistä muutoksenhakuasian käsittelyssä.

Takaisinperintä

Kotivakuutuspiiri, etuuden vastuuyksikkö tai muu erikseen sovittu vakuutuspiiri ratkaisee liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän, antaa siitä päätöksen ja vastaa päätöksestä sen lainvoimaiseksi tulon saakka. Lue lisää takaisinperintäpäätöksen antopaikasta.

Kotivakuutuspiiri ja etuuden vastuuyksikkö vastaavat myös perintätoimenpiteistä Perintäkeskuksen vastuulle siirtymiseen saakka.

Kelan perintäkeskuksessa hoidetaan erääntyneiden saatavien perintä keskitetysti. Saatava katsotaan erääntyneeksi, kun sen takaisinperinnästä annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi eikä asiakas ole maksanut saatavaa sovitulla tavalla. Perintäkeskus hoitaa perintätoimenpiteet sellaisten etuuksien osalta, joiden takaisinmaksua seurataan ohjelmallisesti YHTE- takaisinperintäjärjestelmässä.

Etuuden vastuuyksikkö huolehtii pääsääntöisesti RAKE- järjestelmän perinnöistä.

Perintäkeskus

Perintäkeskuksessa hoidetaan elatusapuvelan, etuuksien perinnän ja takausvastuusaatavien perintä. Perintäkeskuksessa hoidetaan myös muita täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä kuten velkajärjestelyt ja -sovinnot, kuolinpesältä ja sen osakkailta perimiset sekä täytäntöönpanon lopettamista ja jatkamista koskevat päätökset (ns. toivottomat perinnät). Perintäkeskus hoitaa sekä Suomessa että ulkomailla asuviin velallisiin kohdistuvat perintätoimet.

Lue lisää saatavien perinnästä.

Väärinkäytösepäily

Useimmiten epäily väärinkäytöksestä syntyy liikamaksun havaitsemisen yhteydessä. Kelan maksamaan etuuteen kohdistuvan väärinkäytösepäilyn selvittäminen aloitetaan Kelan vakuutuspiirissä. Myös työpaikkakassa selvittää myöntämässään etuudessa esiin tulleen väärinkäytösepäilyn, kuten myös Perintäkeskus myöntämässään maksuvapautuksessa. Useamman vakuutuspiirin alueella tehdyksi epäillyn väärinkäytöksen selvittämisestä neuvotellaan asianomaisten vakuutuspiirien kesken. Yhteisten palvelujen Lakipalveluryhmän asiantuntija päättää tutkintapyyntöön tekemisestä tai päättää siitä, että tutkintapyyntöä ei kyseessä olevassa tapauksessa tehdä.

Lue lisää:

Väärinkäytösepäilyn tunnistaminen

[Väärinkäytökset](#)

Etuuksien väärinkäytösten tunnusmerkkejä

1.4.1.1 Käsittelypaikka hoitoon hakeutumiseen liittyvissä etuuksissa

Kelan Kansainvälisten asioiden keskuksessa ratkaistaan

- ennakkolupahakemukset, jotka koskevat hoitoon hakeutumista Suomesta ulkomaille (hakemus SV 129)
- korvaushakemukset, jotka koskevat ulkomaille ennakkoluvalla tai omatoimisesti ilman ennakkolupaa hoitoon hakeutumisesta aiheutuneita kustannuksia (hakemus SV 128)

Kun asiakkaalla on toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin myöntämä ennakkolupa Suomessa annettavaa hoitoa varten, hänelle voidaan maksaa sen perusteella Kelasta sairausvakuutuslain mukaisia korvauksia ennakkoluvalla myönnettyyn hoitoon liittyvistä yksityisen terveydenhuollon kustannuksista ja apteekista reseptillä ostettujen lääkkeiden kustannuksista. Sairaanhoidokustannusten korvaushakemukset käsitellään sairaanhoidokorvausten ratkaisuyksiköissä.

Kela ei käsittele ulkomailta Suomeen hoitoon hakeutuvien asiakkaiden ennakkolupaa koskevia hakemuksia.

1.4.2 Esteellisyydestä

Hallintolaissa säädettyjä virkamiesten esteellisyysperusteita sovelletaan Kelan toimihenkilöihin.

Lue lisää esteellisyydestä sekä käsittely- ja läsnäolokiellosta.

1.4.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto

Jos olet esteellinen, **et saa käsitellä tai ratkaista asiaa etkä olla läsnä asiaa käsiteltäessä**, jottei läsnäolosi vaikuta asian käsittelyyn.

Lue lisää esteellisyydestä.

1.4.2.2 Esteellisyyden toteaminen

Sinun on ensisijaisesti **itse** havaittava ja todettava oma esteellisyytesi.

Jos **asiakas** esittää **väitteen** asiaa käsittelevän toimihenkilön esteellisyydestä, väitteeseen on viipymättä otettava kanta ja esteellisyysasia ratkaistava.

Lue lisää esteellisyyden ratkaisemisesta.

1.4.3 Kuuleminen

Kuuleminen merkitsee tilaisuuden varaamista asiakkaalle esittää oma käsityksensä asiasta ennen ratkaisua.

Lue lisää kuulemisesta.

1.4.3.1 Milloin asiakasta on kuultava?

Lue lisää milloin asiakasta on kuultava ja milloin asiakasta ei tarvitse kuulla.

1.4.3.2 Miten kuullaan?

Lue miten asiakasta kuullaan ja päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuulemisesta sekä suullisesta vaatimuksesta ja selvityksestä.

1.4.3.3 Kuuleminen ennakkolupa-asiassa

Julkisen terveydenhuollon ennakkolupahakemukseen toimittama lausunto ja arvio sekä asuinmaan antama todistus ovat hallintolain 34 §:ssä mainittuja uusia selvityksiä, joilla on vaikutusta asian ratkaisuun. Hallintolain mukaan asianosaiselle on ennen asian

ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Viranomaisen kuulemisvelvollisuus on täytetty, kun asiakkaalle on varattu tilaisuus antaa mielipiteensä. Kelan antama määräaika kuulemiselle on yleensä 14 vuorokautta. Sen on katsottu olevan riittävä ja kohtuullinen aika asiakkaan mielipiteen esittämiseksi. Jos asiakas ei lausu asiassa 14 vuorokauden kuluessa, Kela antaa asiassa päätöksen. Kelalla ei ole laista johtuvaa velvollisuutta myöntää lisäaikaa kuulemiselle. Lisäaikaa voidaan kuitenkin harkinnan mukaan myöntää silloin, jos lisäajan myöntämättä jättäminen olisi asiakkaan tilanne huomioiden erityisen kohtuutonta.

Julkinen terveydenhuolto ei pysty ottamaan kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin

Jos julkinen terveydenhuolto ilmoittaa, ettei se pysty ottamaan kantaa luvan myöntämisen edellytysten täyttymiseen esim. vieraskielisten selvitysten takia, anna asiakkaalle mahdollisuus täydentää hakemustaan 14 vuorokauden kuluessa. Voit harkinnan mukaan myöntää lisäaikaa asiakkaan niin pyytäessä. Jos asiakas ei toimita selvityksiä määräaikaan mennessä, anna asiakkaalle päätös tutkimatta jättämisestä.

Julkinen terveydenhuolto ei puolla luvan myöntämistä

Kun Kela on toimivaltainen ratkaisemaan asiakkaan hakemuksen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella, eikä julkinen terveydenhuolto puolla lausunnossaan ennakkoluvan myöntämistä, asiakkaalle tulee antaa mahdollisuus esittää mielipiteensä lausunnosta. Pyydä asiakkaalta mielipidettä lausunnosta kirjeellä IES01. Pyydä asiakasta esittämään mielipiteensä 14 vuorokauden kuluessa. Voit tarvittaessa myöntää lisäaikaa asiakkaan niin pyytäessä.

Jos asiakas toimittaa Kelaan uutta asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa, jota ei ole toimitettu julkiselle terveydenhuollolle lausuntopyyynnön yhteydessä, pyydä julkiselta terveydenhuolloilta lisälausunto kirjeellä IEV08. Pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lisälausunto Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Julkisen terveydenhuollon ei tarvitse toimittaa Kelaan uutta lausuntoa, jos asiakkaan selvitys ei muuta julkisen terveydenhuollon kantaa.

Asuinmaa ei katso luvan myöntämisedellytysten täyttyvän

Kun Kela on toimivaltainen ratkaisemaan toisessa maassa asuvan asiakkaan hakemuksen, Kela ratkaisee hakemuksen asuinmaan antaman todistuksen perusteella. Jos asiakkaan asuinmaa ei katso todistuksessaan ennakkoluvan edellytysten täyttyvän, pyydä asiakkaalta mielipidettä todistuksesta kirjeellä IESXX. Pyydä asiakasta esittämään mielipiteensä 14 vuorokauden kuluessa. Voit tarvittaessa myöntää lisäaikaa asiakkaan niin pyytäessä.

Jos asiakas toimittaa Kelaan uutta asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa, jota ei ole toimitettu asuinmaalle todistuspyynnön yhteydessä, tiedustele asuinmaalta muuttaako asiakkaan selvitys asuinmaan kantaa. Pyydä asuinmaata toimittamaan uusi todistus Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa, jos selvitys muuttaa kantaa. Asuinmaan ei tarvitse toimittaa Kelaan uutta todistusta, jos asiakkaan selvitys ei muuta asuinmaan kantaa.

Julkinen terveydenhuolto ei katso luvan myöntämisedellytysten täyttyvän Suomessa

Kun toinen maa on toimivaltainen ratkaisemaan Suomessa asuvan asiakkaan hakemuksen, Kela pyytää julkiselta terveydenhuollolta lausuntoa luvan myöntämisedellytysten täyttymisestä. Jos julkinen terveydenhuolto katsoo, etteivät edellytykset luvan myöntämiselle täyty Suomessa, asiakkaalle tulee antaa mahdollisuus esittää mielipiteensä julkisen terveydenhuollon lausunnosta. Pyydä asiakkaalta mielipidettä lausunnosta kirjeellä IES02. Pyydä asiakasta esittämään mielipiteensä 14 vuorokauden kuluessa. Voit tarvittaessa myöntää lisäaikaa asiakkaan niin pyytäessä.

Jos asiakas toimittaa Kelaan uutta asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa, jota ei ole toimitettu julkiselle terveydenhuollolle lausuntopyynnön yhteydessä, pyydä julkiselta terveydenhuollolta lisälausunto kirjeellä IEV11. Pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lisälausunto Kelaan pyynnön vastaanottamista seuraavien 21 vuorokauden kuluessa. Julkisen terveydenhuollon ei tarvitse toimittaa Kelaan uutta lausuntoa, jos asiakkaan selvitys ei muuta julkisen terveydenhuollon kantaa.

1.4.4 Päätöksen antaminen

Etuuspäätökset ovat **hallintopäätöksiä**. Hallintopäätöksellä tarkoitetaan viranomaisen hallintoasiassa tekemää ratkaisua, jolla on asian käsittelyn päättävä vaikutus.

Hakijalle tulee yleensä antaa kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, lakkauttamisesta, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja takaisinperinnästä. Kun päätös on kirjallinen, asiakas saa tietoonsa päätöksen perustelut ja hän voi harkintansa mukaan valittaa päätöksestä.

Lue etuuskohtaisista ohjeista, kuinka päätöksen antamisessa menetellään etuudensaajan, lapsen tai edunvalvojan kuolemantapauksessa. Lue myös hallintolain soveltamisen ohjeista edunvalvonnan päättymisestä etuudensaajan tai edunvalvojan kuoleman johdosta. Silloin, kun annat päätöstä etuudensaajan tai lapsen kuoleman vuoksi, lisää päätökseen sopivaan kohtaan pahoittelu, esim. *Osanottomme menetyksenne johdosta*. Mikäli asiaa on jo aiemmin pahoiteltu Kelan taholta kirjallisesti, ei osanottoa ole enää syytä uudelleen ilmaista päätöksessä tai kirjeessä.

Silloin, kun on kyse indeksitarkistuksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta, päätös annetaan vain pyynnöstä.

Lainmuutoksen yhteydessä voidaan säätää erikseen siitä, annetaanko lainmuutoksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta päätös. Kun etuus tarkistetaan viran puolesta lainmuutoksen vuoksi, ei tarkistuksesta aina anneta päätöstä muutoin kuin etuudensaajan pyynnöstä.

Etuuspäätös annetaan pääsääntöisesti lopullisena ja siihen voi hakea muutosta siten, kuin etuuslainsäädännössä on säädetty. Tietyissä tilanteissa päätös tulee kuitenkin antaa väliaikaisena. Päätöksen antamisesta väliaikaisena kerrotaan etuuskohtaisissa ohjeissa, muutoksenhaku-ohjeessa ja päätöksen oikaisu ja poistaminen -ohjeessa.

Etuuspäätökset annetaan maksutta.

Päätökset annetaan suomeksi tai ruotsiksi väestötietojärjestelmästä saatavan asiakkaan kielitiedon perusteella. Huomaa myös tilanteet, joissa päätös annetaan asiakkaan käyttämällä saamen kielellä.

Etuuskohtaisissa ohjeissa on kerrottu, kenelle päätös tulee antaa.

Lue lisää myös asiaratkaisu vai tutkimatta jättäminen, päätöksen muoto ja sisältö ja päätöksen perusteleva.

1.4.4.1 Päätös luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella

Kun Kela ratkaisee ennakkolupa-asian, se antaa asiakkaalle päätöksen luvasta saada hoitoa asuinmaan ulkopuolella. Kela antaa asiakkaalle päätöksen myös silloin, jos se ratkaisee asian pelkän julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella ilman asiakkaan hakemusta.

Huomautus

Jos ennakkolupa myönnetään pelkän julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella näytteen tutkittavaksi lähettämistä varten (asiakas ei hakeudu hoitoon), pyydä Kv-asioiden osaamiskeskuksesta Oiwan asiantuntijalausuntopyyntö päätöksen antamisen tarpeellisuudesta.

Asiakas voi valittaa ennakkoluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä hallinto-oikeuteen. Valitse päätöksiin tieto hallinto-oikeudesta, johon päätöksestä voi valittaa. Valitukset tulee ohjata siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä ennakkolupaa hakevan asiakkaan kotikunta sijaitsee.

Kun asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, valitus tulee ohjata Helsingin hallinto-oikeuteen.

Huomautus

Ennakkolupaa koskeva valitus tulee ohjata asiakkaan kotikunnan mukaiseen hallinto-oikeuteen myös silloin, kun ennakkolupa on ratkaistu muun kuin asiakkaan kotikunnan mukaisen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella.

Hallinto-oikeuksien tuomiopiirit maakunnittain:

- Helsingin hallinto-oikeus: Uusimaa ja Itä-Uusimaa
- Hämeenlinnan hallinto-oikeus: Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Päijät-Häme
- Itä-Suomen hallinto-oikeus: Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Kymenlaakso, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeus: Kainuu, Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa
- Vaasan hallinto-oikeus: Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa
- Ahvenanmaan hallintotuomioistuin

Voit tarkistaa kotikunnan mukaisen hallinto-oikeuden oikeuslaitoksen sivuilta osoitteesta www.oikeus.fi.

Myöntö

Anna asiakkaalle myönteinen päätös, jos julkinen terveydenhuolto tai asiakkaan asuinmaa puoltaa ennakkoluvan myöntämistä. Luvan myöntämisen perusteet täyttyvät

myös silloin, jos julkinen terveydenhuolto ei toimita pyydettyä lausuntoa tai arviota määräajassa ennen asian käsittelyä.

Päätös julkisen terveydenhuollon lausunnon tai arvion perusteella

Jos julkinen terveydenhuolto puoltaa luvan myöntämistä, anna asiakkaalle myönteinen päätös ja myönnä ennakkolupa lomakkeella S2.

Käytä seuraavia pohjia, kun annat myönteisen päätöksen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella:

- IEP01 Myöntö - Suomessa asuva
- IEP04 Myöntö - Takautuva lupa
- IEP08 Myöntö - Ei todistusta asuinmaasta, HUS puoltaa
- IEP10 Myöntö - Ei todistusta asuinmaasta, Hoitosuhde
- IEP12 Myöntö - Ei kotikuntaa ja toista asuinmaata, Hoitosuhde
- IEP14 Myöntö - Ei kotikuntaa ja toista asuinmaata, HUS puoltaa

Kirjaa päätökseen mille ajalle ja mitä hoitoa varten lupa on myönnetty. Liitä myönteiseen päätökseen lomake S2 ja julkisen terveydenhuollon toimittamat lausunnot. Kun myönnät luvan jo annettua ja maksettua hoitoa varten, lomaketta S2 ei tarvitse antaa. Lähetä kopio päätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEI04 sille julkisen terveydenhuollon yksikölle, joka on antanut lausunnon asiakkaan hakemukseen.

Julkinen terveydenhuolto ei ole toimittanut lausuntoa

Jos julkinen terveydenhuolto ei toimita Kelaan lausuntoa määräajan puitteissa ennen asian käsittelyä, luvan myöntämisen perusteiden katsotaan täyttyvän. Anna asiakkaalle myönteinen päätös ja ennakkolupa lomakkeella S2. Lomaketta S2 ei ole tarpeen kirjoittaa, jos asiakas on hakenut lupaa jälkikäteen ja/tai maksanut hoidon kustannukset kokonaisuudessaan itse.

Käytä seuraavia pohjia, kun annat myönteisen päätöksen, koska julkinen terveydenhuolto ei ole toimittanut lausuntoa:

- IEP03 Myöntö - Suomessa asuva, ei lausuntoa
- IEP04 Myöntö - Takautuva lupa
- IEP10 Myöntö - Ei todistusta asuinmaasta, Hoitosuhde
- IEP12 Myöntö - Ei kotikuntaa ja toista asuinmaata, Hoitosuhde

Kirjaa päätökseen mille ajalle ja mitä hoitoa varten lupa on myönnetty. Liitä myönteiseen päätökseen lomake S2 ja julkisen terveydenhuollon toimittamat lausunnot. Kun myönnät luvan jo annettua ja maksettua hoitoa varten, lomaketta S2 ei tarvitse antaa. Lähetä kopio päätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEI02 sille julkiselle terveydenhuollon yksikölle, jolta on tuloksetta pyydetty lausuntoa.

Jos lausunto kuitenkin saapuu Kelaan määräajan jälkeen, mutta ennen kuin asiassa on annettu päätös, ratkaise asia lausunnon perusteella.

Päätös asuinmaan todistuksen perusteella

Jos edellytykset luvan myöntämiseksi täyttyvät asiakkaan asuinmaassa, anna asiakkaalle myönteinen päätös ja myönnä ennakkolupa lomakkeella S2. Liitä myönteiseen päätökseen lomake S2 ja asuinmaan toimittama todistus. Kun myönnät luvan jo annettua ja maksettua hoitoa varten, lomaketta S2 ei tarvitse antaa. Lähetä kopio päätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEIXX asuinmaan laitokselle.

Käytä pohjaa IEP06 Myöntö - Suomen ulkopuolella asuva, kun annat myönteisen päätöksen asuinmaan antaman todistuksen perusteella.

S2-lomakkeen laatiminen

Anna asiakkaalle ennakkolupa lomakkeella S2 myönteisen ratkaisun yhteydessä. Lomaketta S2 ei ole tarpeen antaa, jos ennakkoluvan myöntämisen edellytykset on tutkittu jälkikäteen, eli asiakas on jo saanut ennakkoluvalla myönnetyn hoidon ja maksanut hoidon kustannukset kokonaisuudessaan itse.

Myönnä lomake S2

- siihen hoitoon, jota julkinen terveydenhuolto on lausunnossaan puoltanut
 - Jos lupa myönnetään, koska julkinen terveydenhuolto ei ole toimittanut lausuntoa, myönnä lomake S2 hoitoon, jota varten asiakas hakee ennakkolupaa.
- siihen hoitopaikkaan, johon asiakas on menossa hoitoon
- julkisen terveydenhuollon ilmoittamalle ajalle
 - Jos hoidon ajankohta tai kesto ei ole tiedossa, selvitä se asiakkaalta tai julkiselta terveydenhuollolta. Jos tarkkaa hoitoajankohtaa ei ole määritelty tai sitä on vaikea arvioida, myönnä lupa enintään kuuden kuukauden ajalle, ellei hoidon luonne vaadi pidempää voimassaoloaikaa. Älä kuitenkaan myönnä lupaa yli vuodeksi, jos hoitoajankohta ei ole tiedossa.

Kiinnitä lomakkeella S2 tarkkaa huomiota etenkin seuraavien kohtien kirjaamiseen:

- Kohta 2.1 Hoito

Kirjaa mahdollisimman tarkasti mitä hoitoa luvalla on oikeus saada. Kirjaa myös sairauden tai vamman diagnoosi, jos se on tiedossa.

- Kohta 2.2 Hoitopaikka

Kirjaa hoitopaikka ja maa, jossa asiakkaalla on oikeus saada hoitoa.

- Kohta 2.3 Hoidon oletettu kesto

Kirjaa voimassaoloksi hoidon vaatima aika.

Huomautus

Jos ennakkolupa myönnetään näytteen (esim. kudosten tai solujen) tutkimista varten ilman että asiakas matkustaa, S2-lomaketta ei pääsääntöisesti tarvitse lähettää asiakkaalle.

Hylkäys

Jos julkinen terveydenhuolto tai asiakkaan asuinmaa ei puolla luvan myöntämistä, Kela antaa asiassa hylkäävän päätöksen. Kelan tulee kuitenkin antaa asiakkaalle mahdollisuus esittää mielipide julkisen terveydenhuollon lausunnosta tai arviosta tai asuinmaan todistuksesta ennen hylkäävän päätöksen antamista.

Päätös julkisen terveydenhuollon lausunnon tai arvion perusteella

Jos julkinen terveydenhuolto ei puolla ennakkoluvan myöntämistä, [anna asiakkaalle mahdollisuus esittää mielipide](#) lausunnosta tai arviosta ennen päätöksen antamista.

Anna hylkäävä päätös, jos asiakas

- ei esitä mielipidettään määräaikaan mennessä tai
- ei esitä mielipiteessään mitään uutta, asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa

Jos asiakas toimittaa mielipiteessään uutta, asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa, julkiselta terveydenhuollolta tiedustellaan vaikuttaako asiakkaan antama selvitys julkisen terveydenhuollon kantaan. Anna hylkäävä päätös, jos julkinen terveydenhuolto

- ei toimita uutta lausuntoa tai arviota määräaikaan mennessä tai
- ei toimittamassaan uudessa lausunnossa tai arviossa puolla luvan myöntämistä

Liitä päätökseen julkisen terveydenhuollon toimittamat lausunnot.

Käytä seuraavia pohjia, kun annat hylkäävän päätöksen julkisen terveydenhuollon lausunnon perusteella:

- IEP02 Hylkäys - Suomessa asuva
- IEP05 Hylkäys - Takautuva lupa
- IEP09 Hylkäys - Ei todistusta asuinmaasta, HUS ei puolla
- IEP11 Hylkäys - Ei todistusta asuinmaasta, Hoitosuhde
- IEP13 Hylkäys - Ei kotikuntaa ja toista asuinmaata, Hoitosuhde
- IEP15 Hylkäys - Ei kotikuntaa ja toista asuinmaata, HUS ei puolla

Lähetä kopio päätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEI04 sille julkisen terveydenhuollon yksikölle, joka on antanut lausunnon asiakkaan hakemukseen.

Päätös asuinmaan todistuksen perusteella

Jos asiakkaan asuinmaa ei puolla ennakkoluvan myöntämistä, [anna asiakkaalle mahdollisuus esittää mielipide](#) asuinmaan todistuksesta.

Anna hylkäävä päätös, jos asiakas

- ei esitä mielipidettään määräaikaan mennessä tai
- ei esitä mielipiteessään mitään uutta, asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa

Jos asiakas toimittaa mielipiteessään uutta, asian ratkaisemiseen vaikuttavaa tietoa, asiakkaan asuinmaalta tiedustellaan vaikuttaako asiakkaan antama selvitys asuinmaan kantaan. Anna hylkäävä päätös, jos asuinmaa

- ei toimita uutta todistusta määräaikaan mennessä tai
- ei uudessakaan todistuksessa puolla luvan myöntämistä

Liitä päätökseen asuinmaan toimittamat todistukset.

Käytä pohjaa IEP07 Hylkäys - Suomen ulkopuolella asuva, kun annat hylkäävän päätöksen asuinmaan antaman todistuksen perusteella.

Lähetä kopio päätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEIXX asuinmaan laitokselle.

Ei vakuutettu asiakas

Käytä päätöspohjaa IEP19, kun ennakkolupaa hakee asiakas,

- joka ei ole Suomessa vakuutettu, ja
- jonka sairaanhoitokustannukset eivät kuulu Suomen vastuulle, ja
- Suomi ei myöskään ole asuinmaana velvollinen toimittamaan hakemusta muun EU- tai Eta-maan, Sveitsin tai Yhdistyneen kuningaskunnan sairausvakuutuslaitoksen ratkaistavaksi (asiakkaan sairaanhoitokustannukset eivät kuulu toisen maan vastuulle).

Lisää päätöspohjaan perusteluiksi asiakkaan vakuuttamisratkaisun mukainen perustelu ja lainkohdat Vakuuttamisen fraasien vastaavuustaulukosta. Vakuuttamisen käsittelijä tallentaa vakuuttamisratkaisun perustelun koodin asiakkaan Oiwan palvelutiedotnäytölle.

Tutkimatta jättäminen

Asiakkaan hakemukseen voidaan antaa tutkimatta jättämispäätös, jos asiakas ei toimita hakemukseen häneltä pyydettyjä lisäselvityksiä eikä hakemusta voida käsitellä puutteellisten tietojen takia. Hakemus voidaan käsitellä uudelleen, jos asiakas toimittaa pyydetyt selvitykset.

Esimerkki

Asiakas ilmoittaa hakemuksessa haluavansa hakeutua polvileikkaukseen Viroon. Hakemuksen liitteenä ei ole lääketieteellistä asiakirjaa. Asiakas ilmoittaa hakemuksessa, ettei ole keskustellut asiasta terveydenhuollon edustajan kanssa. Asiakas ei pyynnöstä huolimatta toimita lisätietoja.

Päätös tutkimatta jättämisestä voidaan antaa myös tilanteessa, jossa julkinen terveydenhuolto ei pysty lausunnossaan ottamaan kantaa ennakkoluvan myöntämisen edellytyksiin, esim. vieraskielisten selvitysten vuoksi, eikä asiakas täydennä hakemustaan määräaikaan mennessä.

Käytä pohjaa IEP20 Päätös tutkimatta jättämisestä, kun ennakkoluvan myöntämisen edellytyksiä ei voida tutkia. Lähetä kopio tutkimatta jättämispäätöksestä ja sen liitteistä tiedoksi kirjeellä IEI04 sille julkisen terveydenhuollon yksikölle, joka on antanut lausunnon asiakkaan hakemukseen.

1.5 Päätöksen oikaisu ja poistaminen

Kaikille etuuksille yhteinen Päätöksen oikaisu ja poistaminen.

1.6 Muutoksenhaku

Kaikille etuuksille yhteinen Muutoksenhaku-ohje.

1.6.1 Ennakkoluvallisen hoitoon hakeutumisen muutoksenhaku

Ennakkoluvallista hoitoon hakeutumiseen liittyvästä päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen, kun päätös koskee

- ennakkoluvan myöntämistä tai
- ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien hoitokustannusten korvaamista

Lisäksi lausunnonantovastuussa olleen julkisen terveydenhuollon ylläpitäjä (kunta tai kuntaytymä) voi valittaa hallinto-oikeuteen päätöksestä, joka koskee laskua, jonka perusteella Kela laskuttaa ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvät hoitokustannukset julkisen terveydenhuollon ylläpitäjältä.

Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ei voi valittaa.

Hoitoon hakeutumiseen liittyvien matka- ja oleskelukustannusten korvaamista koskevasta päätöksestä valitetaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan

(SAMU). Tarkempia ohjeita muutoksenhausta sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnassa löytyy Kelan yhteisestä Muutoksenhaku-ohjeesta.

Asiamiehen käyttäminen

Jos asiakas on käyttänyt valituksen tekemiseen valtuutettua asiamiestä, kaikki kyseiseen valitusasiaan liittyvät asiakkaalle suunnatut yhteydenotot tai lisäselvityspyynnöt tulee osoittaa asiakkaan asiamiehelle. Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan asiakasta.

Julkinen oikeusavustaja ja Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja eivät tarvitse valtakirjaa, ellei ole syytä epäillä valtuutuksen todenperäisyyttä.

Voit tarkistaa

- asianajajan luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana [oikeushallinnon asiointipalvelusta](#)
- asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon internetistä Asianajajaliiton sivuilta [etsi asianajaja](#) -haulla

Muutoksenhaku hallinto-oikeudessa

Ennakkoluvan myöntämistä tai ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien hoitokustannusten korvaamista koskevassa päätöksessä osoitetaan hallinto-oikeus, johon päätöstä koskeva valitus tulee osoittaa. Valitus tulee osoittaa sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä ennakkolupaa hakevan asiakkaan kotikunta sijaitsee. Kun asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, valitus tulee osoittaa Helsingin hallinto-oikeudelle.

Kelan päätöstä koskeva valitus on jätettävä hallinto-oikeuteen viimeistään 30. päivänä sen päivän jälkeen, kun valittaja on saanut tiedon kirjallisesta päätöksestä. Päätöksen katsotaan tulleen valittajan tietoon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, ellei muuta näytetä. Valitusajan viimeinen päivä on siis päätöksen postittamisen jälkeinen 37. päivä. Jos tämä päivä on pyhäpäivä, arklilauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joulu- tai juhannusaatto, lasketaan valitusajan päättyvän seuraavana arkipäivänä.

Kun asiakas valittaa ennakkoluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä hallinto-oikeuteen, hallinto-oikeus pyytää Kelalta lausuntoa valitukseen. Kela pyytää lausuntoa varten lausunnon siltä julkisen terveydenhuollon yksiköltä, joka antoi lausunnon ennakkolupahakemukseen, josta asiakas valittaa. Julkisen terveydenhuollon tulee täsmentää lausunnossaan aiemmin antamassaan lausunnossa esittämiään lääketieteellisiä perusteluja lupahakemuksen hylkäämiselle. Julkista terveydenhuoltoa pyydetään myös ottamaan kantaa valituksessa mahdollisesti esitettyihin väitteisiin, joiden mukaan lupa on hylätty virheellisesti.

Hallinto-oikeus pyytää Kelalta lausuntoa valitukseen myös silloin, kun asiakas valittaa hallinto-oikeuteen ennakkoluvalliseen hoitoon hakeutumiseen liittyvien hoitokustannusten korvaamista koskevasta päätöksestä. Jos korvauspäätöksen antamisessa on käytetty julkiselta terveydenhuollolta saatuja tietoja, Kela pyytää lausuntoa varten lausunnon julkiselta terveydenhuollolta.

Hallinto-oikeuden päätös tulee lainvoimaiseksi 30 vuorokauden kuluessa päätöksen antamisesta, jos asiakas ei valita päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan, asiakas voi valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kun asiakas valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, korkein hallinto-oikeus pyytää Kelalta lausuntoa valitukseen. Kela pyytää lausuntoa varten lausunnon siltä julkisen terveydenhuollon yksiköltä, joka on antanut lausunnon aiemmissa vaiheissa.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös tulee heti lainvoimaiseksi, koska siitä ei voi valittaa.

Hallinto-oikeudelle osoitetun valituksen käsittely Kelassa

Kansainvälisten asioiden osaamiskeskus laatii lausunnon asiakkaan hallinto-oikeuteen tekemään valitukseen. Kelaä koskevien toimivaltasäännösten nojalla lausunto lähetetään Kansainvälisten asioiden keskuksen nimissä.

Kun Kelaan saapuu **hallinto-oikeudelta** lausuntopyyntö valitukseen, joka koskee asiakkaalle annettua

- ennakkolupapäätöstä, lähetä ennakkolupahakemukseen lausunnon antaneelle julkisen terveydenhuollon yksikölle lausuntopyyntö kirjeellä IEV07
- korvauspäätöstä, jonka antamisessa on käytetty julkiselta terveydenhuollolta saatuja tietoja, lähetä korvauksen määrittämistä varten tiedot antaneelle julkisen terveydenhuollon yksikölle lausuntopyyntö kirjeellä IEV12

Kun Kelaan saapuu **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** lausuntopyyntö, joka koskee asiakkaalle annettua hallinto-oikeuden päätöstä, joka on annettu

- ennakkolupapäätöstä koskevasta valituksesta, lähetä aiemmissa vaiheissa lausunnon antaneelle julkisen terveydenhuollon yksikölle lausuntopyyntö kirjeellä IEV07
- korvauspäätöstä koskevasta valituksesta, lähetä aiemmissa vaiheissa lausunnon antaneelle julkisen terveydenhuollon yksikölle lausuntopyyntö kirjeellä IEV12

Huomautus

Jos korvaushakemusta ratkaistaessa ei ole saatu julkiselta terveydenhuollolta tietoja korvauksen määrittämistä varten, julkiselta terveydenhuollolta ei tarvitse pyytää lausuntoa, ellei asiakas vaadi kustannuksia korvattavaksi Suomen korvaustason mukaisesti.

Liitä pyyntöön muutoksenhakuelimestä saapuneet asiakirjat. Pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lausunto Kelaan 14 vuorokauden kuluessa. Pyydä julkista terveydenhuoltoa toimittamaan lausunto Kelaan 7 vuorokauden kuluessa, jos muutoksenhakuelin on antanut Kelalle lyhyen ajan (alle 3 viikkoa) lausunnon toimittamiselle.

Kun olet lähettänyt lausuntopyynnön julkiselle terveydenhuollolle, ilmoita Kelaan saapuneesta muutoksenhakuelimen lausuntopyynnöstä sähköpostilla Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukseen (eushoito@kela.fi). Kerro viestissä määräaika, johon mennessä julkista terveydenhuoltoa on pyydetty toimittamaan lausuntonsa Kelalle, sekä määräaika, johon mennessä Kelan tulee toimittaa lausuntonsa muutoksenhakuelimeen.

Jos julkinen terveydenhuolto ei toimita valitukseen lausuntoa Kelan antamaan määräaikaan mennessä, kiirehdi pyyntöä ja ilmoita kiirehtimisestä sähköpostilla Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukseen (eushoito@kela.fi). Pyydä muutoksenhakuasteelta tarvittaessa lisäaikaa Kelan lausunnon toimittamiselle.

Kun julkisen terveydenhuollon lausunto saapuu Kelaan ja löytyy Oiwasta, pyydä valitukseen lausunto Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukselta Oiwan asiantuntijalausuntopyynnöllä. Kansainvälisten asioiden osaamiskeskus kirjoittaa lausunnon ja toimittaa sen sähköpostitse KV-keskukseen. Tulosta lausunto ja sen liitteet ja kirjoita muutoksenhakuelimeen lähetettäviin asiakirjoihin saatekirje IEI05. Lisää Kelan lausunto Oiwan työhön ja liitä työhön saatekirje.

Lähetä Kelan lausunto liitteineen ja hallinto-oikeuden lausuntopyynnön mukana tullut aineisto muutoksenhakuelimeen kirjepostina. Toimita asiakirjat myös sähköpostitse, jos muutoksenhakuelin on näin pyytänyt.

Lähetä Kelan lausunto tiedoksi saatekirjeellä IEI06 sille julkisen terveydenhuollon yksikölle, joka antoi lausuntonsa asiakkaan valitukseen.

Muutoksenhakuelimen päätöksen käsittely Kelassa

Kun Kelaan saapuu asiakkaan valitusta koskeva muutoksenhakuelimen päätös, ilmoita päätöksestä sähköpostilla Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukseen (eushoito@kela.fi).

Lähetä muutoksenhakuelimen päätös tiedoksi saatekirjeellä IEI06 sille julkisen terveydenhuollon yksikölle, joka antoi lausuntonsa asiakkaan valitukseen.

Valitusasia ei vaadi lisätoimenpiteitä, jos Kelan päätöstä ei ole muutettu. Jos Kelan päätöstä on muutoksenhakuelimen päätöksellä muutettu, pyydä lisäohjeita käsittelyyn Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukselta.